

LAB-ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Tradenomi
Yritysjuridiikka

Viivi Nikkilä

Kuolinpesän metsätilan omistusvaihtoehdot verotuksessa

Opinnäytetyö 2020

Tiivistelmä

Viivi Nikkilä

Kuolinpesän metsätilan omistusvaihtoehdot verotuksessa, 52 sivua

LAB-ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Tradenomi

Yritysjuridiikka

Opinnäytetyö 2020

Ohjaaja: lehtori Jarmo Kempainen, LAB-ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia case-kuolinpesän metsätilan omistusvaihtoehtoja verotuksen kannalta. Tarkoituksena oli selvittää, mikä omistusmuoto on esimerkkitapaukselle kannattavin ja mitä hyötyjä eri omistusmuodoissa on verrattuna kuolinpesän metsänomistukseen. Opinnäytetyössä haluttiin myös luoda yleispätevää tietoa eri metsänomistusmuodoista ja metsätilan omistajanvaihdoksesta.

Tässä opinnäytetyössä käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää veroseuraamuksia ja -hyötyjä eri omistusmuodoista. Omistusmuotoja tutkittiin verosuunnittelun keinojen sekä yleisten käytännön asioiden avulla. Jokaisesta omistusmuodosta laskettiin esimerkkilaskuja, joita vertailemalla pystyttiin selvittämään kannattavin omistusmuoto esimerkkitapaukselle.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään kuolinpesä metsänomistajana, tutkimuksessa käsiteltävät omistusmuodot sekä verosuunnittelun keinot. Opinnäytetyön empiirisessä osiossa käydään läpi teoriaosuudessa käsitellyt verosuunnittelun keinot sekä yleiset asiat jokaisesta tutkittavasta omistusmuodosta. Tämän opinnäytetyön lähteinä käytettiin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, internetlähteitä sekä lakeja.

Tutkimuksesta selvisi, mikä omistusmuoto on kannattavin kyseiselle esimerkkitapaukselle. Tutkimus osoitti kuitenkin sen, että omistusvaihtoehtoja on monia ja omistusmuodon valintaan sekä niiden verotukseen vaikuttavat monet eri tekijät. Esimerkkitapauksen piirteet huomioon ottaen kannattavin vaihtoehto ja siihen liittyvät verohyödyt pystyttiin kuitenkin selvittämään. Tutkimus tarjoaa hyvät perusteet ja ymmärryksen metsän omistusmuodoista ja omistajanvaihdokseen liittyvistä seikoista.

Asiasanat: kuolinpesä, omistajanvaihdos, metsäverotus, metsäverosuunnittelu

Abstract

Viivi Nikkilä

Change of Ownership of Estate's Forest Property in Taxation, 52 pages

LAB University of Applied Sciences

Business Administration, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Business Law

Bachelor's Thesis 2020

Instructor: Mr Jarmo Kempainen, Senior Lecturer, LAB University of Applied Sciences

The purpose of the study was to examine different forms of ownerships of the case estate's forest property in taxation. The purpose was to find out which ownership form is the most profitable to the case estate and which are the benefits of the other forms of ownerships compared to the ownership of an estate. The reason of this study was also to create general information about forest ownership forms and how to change the ownership form.

A qualitative research method was used in this thesis. The purpose of this thesis work was to find out taxation about three different ownership forms. Ownership forms were examined by the practical facts and ways of tax planning. Example calculations were made of each ownership form. By comparing the calculations, the most profitable ownership form for the case estate was able to be discovered.

The theory section of the thesis explains an estate as a forest owner, different ownership forms and ways of tax planning. In empirical part of the thesis, the alternatives of ownership forms and ways of tax planning were applied to case estate and forest property. The common information about these ownership forms were also investigated in the empirical part. The information was gathered from literature, internet and different laws.

The results of the study shows which ownership form is the most profitable to the case. Results showed that there are many ways to own a forest property and there are multiple factors which affects to the choice of the ownership form. The most profitable alternative and its taxation were able to investigate. This study offers a good basis and understanding about forest ownership forms and matters which affects to a change of an ownership.

Keywords: Estate, change of ownership, forest taxation, forest tax planning

Sisällys

Käsitteet.....	6
1 Johdanto.....	8
1.1 Tavoitteet ja rajaukset.....	8
1.2 Tutkimusmenetelmä.....	9
1.3 Tutkimuksen rakenne.....	9
2 Kuolinpesä.....	10
2.1 Kuolinpesän osakkaat.....	11
2.2 Päätöksenteko kuolinpesässä	11
2.3 Kuolinpesä metsänomistajana	12
2.4 Puun myyntitulojen verotus.....	14
3 Vaihtoehtoiset metsänomistusmuodot.....	15
3.1 Metsäyhtymä	15
3.2 Yhteismetsä	18
3.3 Halkominen.....	20
3.4 Muut omistusmuodot.....	22
4 Verosuunnittelu metsäverotuksessa.....	23
4.1 Metsävähennys.....	24
4.2 Alijäämähyvitys ja tappio.....	26
4.3 Meno- ja tuhovaraus	28
5 Omistusvaihtoehdot case-metsätilan kannalta	29
5.1 Esimerkkitapauksen esittely.....	30
5.2 Omistusmuoto metsäyhtymäksi	31
5.2.1 Perinnönjako ja metsäyhtymän muodostaminen	31
5.2.2 Metsätalouden veroilmoitus.....	31
5.2.3 Metsävähennys	32
5.2.4 Alijäämähyvitys ja tappio	32
5.2.5 Menovaraus	33
5.2.6 Metsätalouden kalusto	34
5.2.7 Metsäyhtymän purkaminen	34
5.2.8 Metsäyhtymän hyvät ja huonot puolet.....	35
5.2.9 Esimerkkilasku metsäyhtymän verotuksesta	35
5.3 Omistusmuoto yhteismetsäksi	36
5.3.1 Perinnönjako ja yhteismetsän perustaminen.....	36
5.3.2 Yhteismetsän velvollisuudet ja verotus.....	37
5.3.3 Metsävähennys ja menovaraus.....	37
5.3.4 Alijäämähyvitys ja tappio	38
5.3.5 Yhteismetsän purkaminen.....	38
5.3.6 Yhteismetsän hyvät ja huonot puolet.....	38
5.3.7 Esimerkkilasku yhteismetsän verotuksessa	39
5.4 Omistusmuoto itsenäiseksi metsänomistajaksi.....	39
5.4.1 Perinnönjako ja metsätilan halkominen	39
5.4.2 Metsätalouden veroilmoitus.....	40
5.4.3 Metsävähennys ja menovaraus.....	40
5.4.4 Alijäämähyvitys ja tappio	41
5.4.5 Toiminnan lopettaminen	42
5.4.6 Halkomisen hyvät ja huonot puolet.....	42
5.4.7 Esimerkkilasku yksin metsää omistavan verotuksessa	43
6 Tulokset.....	44

7 Yhteenveto	48
Lähteet.....	51

Käsitteet

Alijäämähyvyitys	Vähennys, jonka Verohallinto tekee automaattisesti, jos verovelvollisen pääomatuloista tehtävät vähennykset ovat suuremmat kuin pääomatulot. Alijäämähyvityksen suuruus on 30 % alijäämästä. Perheetön henkilö voi saada alijäämähyvitystä vuodessa enintään 1 400 euroa. (TVL 131 §.)
Halkominen	Kiinteistön yhteisomistuksen purkaminen, jossa kiinteistö jaetaan osakkaiden omistamien osuuksien mukaisesti. (Maanmittauslaitos 2019.)
Menovaraus	Metsätalouden pääomatuloista tehtävä vähennys, jonka tarkoituksena on kattaa menoja, jotka aiheutuvat metsätalouden tulojen hankinnasta seuraavina vuosina. Enimmäismäärä 15 % metsätalouden veronalaisen pääomatulon määrästä, josta on vähennetty metsävähennys. Menovaraus on tuloutettava Oulun ja Lapin läänissä kuuden ja muualla Suomessa neljän seuraavan vuoden aikana menovarauksen tekemisestä. (TVL 111 §.)
Metsätalouden kalusto	Metsätalouden käyttöomaisuus, jota käytetään metsätalouden tulojen hankkimisessa ja jonka todennäköinen käyttöikä on yli 3 vuotta. Vähennetään metsätalouden veroilmoituksella poistoina. Enimmäispoisto vuodessa 25 % menojäännöksestä. (Verohallinto 2019d.)
Metsätalouden tappio	Metsätalouden tappiollinen tulos syntyy, jos metsätalouden pääomatuloon kohdistuvia vähennyksiä on enemmän kuin tuloja. Tappiota ei voi syntyä hankintatyön arvon, metsävähennyksen, menovarauksen, yrittäjävähennyksen ja metsälahjavähennyksen perusteella. Metsätalouden tappiollinen tulos vähennetään verovelvollisen muista mahdollisista pääomatuloista. (Verohallinto 2018b.)
Metsätalouden tulo	Metsätalouden tuloa ovat metsätaloudesta aiheutuvat henkilökohtainen ansiotulo, maatalouden tulo, elinkeinotoiminnan tulo sekä metsätalouden pääomatulo. Metsätalouden pääomatuloa ovat puun myyntitulot, metsätalouden tuet, vakuutuskorvaukset sekä omasta käytöstä ja tulolähdesiirrosta aiheutuvat tulot. (Jauhiainen 2020, 25–26.)
Metsävähennys	Metsätalouden pääomatuloista tehtävä vähennys, joka on enintään 60 % metsätalouden pääomatuloista. Vähennyksen vähimmäismäärä 1 500 euroa. Vähennys voidaan tehdä vuoden 2019 jälkeen vastikkeellisesti hankituista metsistä. Metsävähennys perustuu

kiinteistön hankintahintaan, josta 60 % on metsävähennyspohjaa. (Jauhiainen 2020, 58.)

Metsäyhtymä	Kahden tai useamman henkilön muodostama yhteenliittymä, joka omistaa yhdessä metsätilan tai -tiloja. Verohallinto muodostaa yhtymiä automaattisesti. Metsäyhtymää ei kuitenkaan muodosteta, jos puoliset omistavat yhdessä metsää. (Verohallinto 2019b.)
Perinnönjako	Perunkirjoituksen jälkeen tehtävä toimitus, jossa kuolinpesän omaisuus jaetaan perillisten omistukseen. Jakokirja tehtävä perinnönjaossa. Kuolinpesän omaisuus siirtyy perillisille perinnönjakokirjan perusteella. (Verohallinto 2019c.)
Yhteismetsä	Kiinteistöille yhteisesti kuuluva alue, jonka tarkoituksena on harjoittaa kestävää metsätaloutta osakkaidensa hyväksi. Kiinteistöjen omistajat yhdessä muodostavat yhteismetsän osakaskunnan ja he ovat yhteismetsän osakkaita. (Verohallinto 2018a.)
Yrittäjävähennys	Metsätalouden pääomatuloista tehtävä 5 % suuruinen vähennys, jonka Verohallinto tekee automaattisesti. Vähennys tehdään vain varsinaisen metsätalouden pääomatulon perusteella, eikä sitä tehdä metsätalouden tappiollisesta tuloksesta. Yrittäjävähennykseen on oikeus luonnollisilla henkilöillä ja kuolinpesillä. (Verohallinto 2018c.)

1 Johdanto

Metsänomistaminen on yleistä Suomessa yksityishenkilöillä. Metsätiloista suurin osa, eli noin 60 prosenttia on yksityisten metsänomistajien omistuksessa. Kaikista metsätiloista alle 20 hehtaarin metsähehtaarin tiloja on noin 60 prosenttia. (Metsänomistajat 2020). Metsätilojen keskimääräinen koko Suomessa on kuitenkin noin 30 hehtaaria (Metsäkeskus 2020). Suuria metsätiloja on siis huomattavasti vähemmän. Suomessa yleisin metsänomistusmuoto on omistaa metsää yksin tai puolison kanssa. Verotusyhtymiä taas on noin 15 prosenttia kaikista yksityisistä metsänomistajista. Myös kuolinpesiä metsänomistajana on edelleen melko paljon, noin 12 prosenttia. (Luke 2016.) Kuolinpesä ei kuitenkaan yleensä ole kannattavin vaihtoehto metsänomistukselle. Tutkimuksessa käsiteltävä aihe voi siis koskettaa monia metsänomistajia, koska kuolinpesien metsänomistus on hyvin yleistä.

Tässä opinnäytetyössä selvitetään, kuinka metsätilan omistajanvaihdos kuolinpesältä osakkaiden yhteisomistukseen on kannattavinta toteuttaa verotuksen näkökulmasta tutkimuksessa käsiteltävässä esimerkkitapauksessa. Tutkimuksen lähtökohtana on todelliseen metsätilaan perustuva tapaus, jossa metsätila halutaan siirtää kuolinpesältä sen kolmen osakkaan yhteisomistukseen. Aihe on yleisesti kiinnostava, koska kuolinpesien metsänomistus on yleistä Suomessa, mutta usein muut omistusmuodot ovat kannattavampia. Tutkimuksen avulla kuolinpesien osakkaat voivat saada tietoa eri omistusvaihtoehdoista, niiden verotuksesta sekä hyödyistä kuolinpesän omistukseen verrattuna.

1.1 Tavoitteet ja rajaukset

Tutkimuksen päätavoite on löytää vastaus kysymykseen: ”Mikä on kuolinpesän osakkaiden kannalta verotuksellisesti edullisin vaihtoehto toteuttaa metsätilan omistajanvaihdos?” Alatutkimuskysymys on seuraava: ”Mitkä ovat eri omistusmuotojen verohyödyt verrattuna kuolinpesällä olevaan omistukseen?” Tutkimuksessa selvitetään vastaukset molempiin edellä mainittuihin tutkimuskysymyksiin.

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan metsätilan vaihtoehtoisia omistusmuotoja verotuksen näkökulmasta. Tutkimus rajataan käsittelemään vain sellaisia omistusmuotoja, joissa metsätila pysyy kaikkien osakkaiden omistuksessa.

Tutkimuksessa käsiteltävät omistusmuodot ovat metsäyhtymä, yhteismetsä sekä metsän jakaminen eri kiinteistöiksi eli halkominen. Opinnäytetyössä käsitellään myös vaihtoehtoiset omistusmuodot lyhyesti, vaikka tutkimuksessa ovat mukana vain edellä mainitut omistusmuodot. Empiirisessä osiossa käytetään metsätilan oikeita lukuja, joita käytetään esimerkiksi erinäisten laskujen pohjana. Omistusmuodoista tehdään laskelmia kunkin vaihtoehdon mahdollisista veroseuraamuksista sekä -hyödyistä, joiden avulla selvitetään verotuksellisesti edullisin vaihtoehto. Tutkimuksessa keskitytään niin omistajanvaihdoshetken, kuin tulevaisuudenkin verotukseen.

1.2 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkittavan asian kuvaaminen, ymmärtäminen ja tulkinnan antaminen. Tutkittavaa asiaa halutaan ymmärtää mahdollisimman syvällisesti. (Kananen 2014, 18.) Opinnäytetyö on myös tapaustutkimus, koska mukana on esimerkkitapaus. Aiheeseen halutaan päästä mahdollisimman syvälle tutkimalla asiaa kyseisen tapauksen kautta eri näkökulmista. Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen, koska tutkittavana on laadulliselle tutkimukselle ominaisesti yksittäinen tapaus, eikä tapausten joukko, kuten määrällisessä tutkimuksessa.

Opinnäytetyössä esimerkkitapauksen metsätilan omistajanvaihdokseen perehdytään teoriassa ja käytännössä. Tutkimuksessa on mukana vain yksi esimerkkitapaus, jota tarkastellaan eri näkökulmista. Tutkimukseen liittyvää teoriaa selvitetään eri kirjallisuuslähteiden sekä Verohallinnon internetsivujen avulla. Empiirisessä osiossa tutkittua teoriaa sovelletaan käytäntöön esimerkkitapauksen kautta.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään tutkimuksen lähtötilanne, eli kuolinpesän omistuksessa oleva metsätila. Opinnäytetyön toisessa luvussa selvitetään, miten kuolinpesä toimii metsänomistajana, mikä on osakkaiden asema ja miten verotus toimii, kun metsänomistajana on kuolinpesä.

Työn kolmannessa luvussa käsitellään teoriassa opinnäytetyössä tutkittavina olevat vaihtoehdot metsätilan omistamiselle. Vaihtoehtoja ovat metsäyhtymä, yhteismetsä ja metsätilan jakaminen eri kiinteistöiksi. Myös muut vaihtoehtoiset omistusmuodot käydään läpi lyhyesti omassa alaluvussaan.

Teoriaosuuteen liittyvät myös verosuunnitteluun keinot, joita metsänomistajat voivat hyödyntää. Niitä käsitellään luvussa neljä. Verosuunnittelun keinoista selvitetään, miten ne toimivat ja missä tilanteissa niitä voidaan käyttää.

Opinnäytetyön empiirisessä osiossa, eli luvussa viisi, esitellään tutkimuksessa käsiteltävä case, selvitetään miten eri omistusmuodot toimivat kyseisessä tapauksessa ja mitä veroseuraamuksia ja -hyötyjä syntyy jokaisesta eri omistajanvaihdoksesta. Tapauksen esittelyssä kerrotaan metsätilan ja kuolinpesän perustiedot, jotka vaikuttavat tutkimukseen.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää verotuksellisesti edullisin omistusmuoto, josta jokaisesta vaihtoehdosta selvitetään tarvittavien laskujen avulla veroseuraamukset ja -hyödyt. Lisäksi pohditaan eri omistusmuotojen kannattavuutta esimerkitapauksessa. Tuloksia vertailemalla selvitetään tutkimuskysymyksiin vastaukset. Tutkimustulokset on koottu empiirisen osion loppuun omaksi luvukseen yhteen tutkimuskysymysten vastausten kanssa. Opinnäytetyön yhteenvedossa tiivistetään olennaisimmat asiat ja tutkimuksen tulokset, sekä käydään läpi tutkimuksen hyödyllisyyttä.

2 Kuolinpesä

Kuolinpesä muodostuu perinnönjättäjän kuollessa ja on olemassa perinnönjaon toimittamiseen asti. Perintöoikeuden kannalta ratkaiseva tapahtuma on henkilön kuolema, jolloin perittävän tilalle tulee kuolinpesä. Kuolinpesä jäämistönä koostuu varojen ja velkojen kokonaisuudesta, jonka vainaja jätti perintönä jälkeensä. (Koponen 2019, 13.)

Perinnönjättäjän kuoltua pidetään perunkirjoitus, jossa todetaan vainajan omaisuuden määrä ja arvo. Perunkirjoituksesta selviää pesän varat ja velat vainajan kuolinhetkellä. Se myös muodostaa perintöverotuksen perustan. Perunkirjoitus

täytyy hoitaa kolmen kuukauden kuluessa perinnönjättäjän kuolemasta. (Verohallinto 2020b.)

2.1 Kuolinpesän osakkaat

Kuolinpesän osakkaita ovat mahdollinen puoliso, perilliset sekä yleistestamentin saajat. Erityistestamentin saajaa, eli tietyn rahasumman, esineen tai oikeuden saajaa, ei lueta kuolinpesän osakkaaksi, eikä hän siten osallistu kuolinpesän hallintoon. (Koponen 2019, 14–15.) Kuolinpesä koostuu perinnönjättäjän omaisuudesta, varoista ja veloista, mutta mahdollisen lesken varat eivät kuitenkaan kuulu kuolinpesän varoihin, vaikka niihin olisikin ollut avio-oikeus. Leski voi kuitenkin olla kuolinpesän osakas ositukseen asti avio-oikeuden perusteella. (Verohallinto 2017.)

Kuolinpesän osakas omistaa osuuden koko kuolinpesän varallisuuspiiristä, joka koostuu yhdestä tai useammasta omaisuusesineestä ja omaisuuslajista. Osuus on irtainta omaisuutta, vaikka kuolinpesään kuuluisikin esimerkiksi kiinteistö. Ennen perinnönjaon suorittamista osakas ei siis omista määrääosaa kuolinpesän kiinteistöstä tai muusta varallisuudesta. (Koponen 2019, 24.) Osakkaalla on kuitenkin mahdollisuus luovuttaa osuutensa kuolinpesästä eteenpäin irtaimena omaisuutena (PK 17:3 §).

Kun perunkirjoitus on suoritettu, voivat osakkaat päättää, halutaanko kuolinpesä jakaa vai pitää jakamattomana. Kuolinpesän jakamiselle ei ole asetettu aikarajaa, mutta jos joku osakas sitä vaatii, on se kyseisen osakkaan kohdalla tehtävä. On mahdollista, että pesän muut osakkaat haluavat pitää pesän osittain tai kokonaan jakamattomana. Osittainen perinnönjako on tällaisessa tilanteessa mahdollinen. (Koponen 2019, 24.) Kuolinpesän jakamisen jälkeen osakkaiden tulee laatia jaosta kirjallinen perinnönjakokirja, jossa on osakkaiden sekä kahden esteettömän todistajan allekirjoitukset (PK 23:9 §). Perinnönjakosopimus on edellytys esimerkiksi jaetun kiinteistön lainhuutoa haettaessa.

2.2 Päätöksenteko kuolinpesässä

Ellei perinnönjättäjä ole muuta testamentilla määrännyt, hallitsevat kuolinpesän osakkaat yhteisymmärryksessä pesän omaisuutta. Useimmiten

erityismääräyksiä ei ole tehty, jolloin kuolinpesä on osakkaiden yhteishallinnossa. Yhteishallinto tarkoittaa sitä, että päätökset kuolinpesän omaisuudesta on tehtävä yksimielisesti osakkaiden kesken. Ainut poikkeus yksimieliseen päätöksentekoon on se, että kyseessä on toimenpide, joka ei siedä viivytystä. Tällaisen toimenpiteen voi suorittaa myös ilman kaikkien osakkaiden suostumusta, jos niitä ei saada viivytyksettä hankittua. Kiireelliseenkin toimenpiteeseen ei kuitenkaan voi ryhtyä, jos joku osakas sitä vastustaa. (Koponen 2019, 21.)

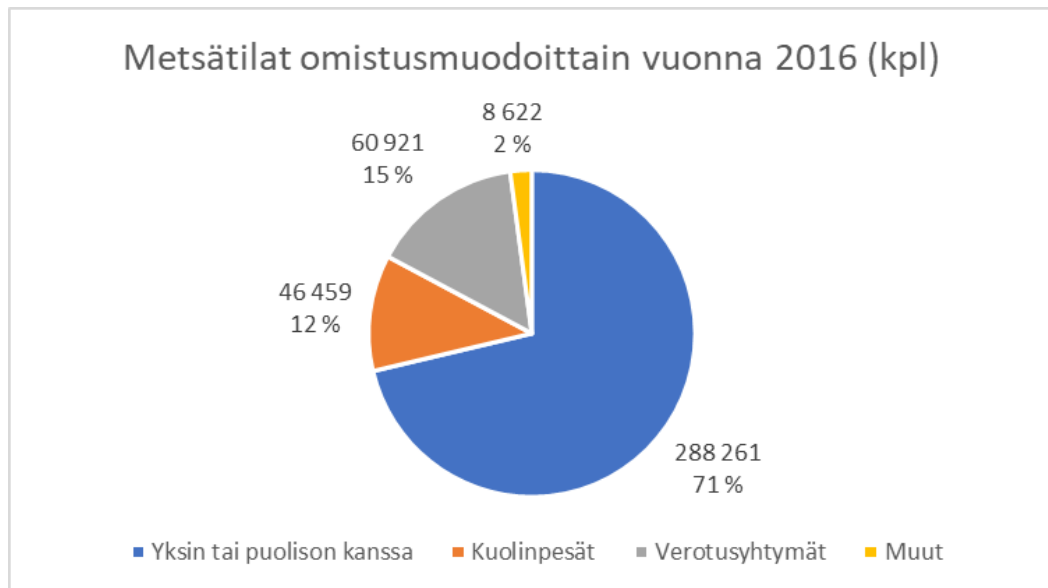
Osakkaat ovat tasavertaisessa asemassa kuolinpesän hallinnossa. Se tarkoittaa sitä, että päätöksenteossa ei tunneta esimerkiksi enemmistö- tai määräenemmistökäsitteitä. Suuremman perintöosan saajalla ei siis ole muita enempää valtaa päättää pesän asioista. Kaikkien osakkaiden suostumus tarvitaan esimerkiksi siihen, että voidaan myydä kiinteistöjä tai puita metsätilalta. On myös mahdollista, että kuolinpesälle valtuutetaan esimerkiksi ulkopuolinen henkilö käyttämään valtuuksia pesän hoidossa. Ulkopuolisen valtuuttaminen voi olla hyvä vaihtoehto, jos kaikkien osakkaiden suostumuksen vaatiminen jokaisen kuolinpesän asian kohdalla tuntuu vaikealta. Toisena vaihtoehtona pesän hallinnon järjestämiselle on se, että osakkaat tekevät keskinäisen sopimuksen. Siinä voidaan sopia, että pesä jätetään jakamatta tietyksi määräajaksi tai toistaiseksi. Sopimus on hyvä tehdä, jos pesä jätetään jakamatta pitkäksi ajaksi, etenkin, jos osakkailla on erimielisyyksiä pesää koskevista asioista. (Koponen 2019, 21.)

Jos osakkaat eivät pääse yhteisymmärrykseen pesän asioiden hoitamisesta, eikä pesää ole tarkoitus jakaa heti, kannattaa kuolinpesälle hakea pesänselvittäjä. Pesänselvittäjän määräämistä haetaan vainajan kotipaikan käräjäoikeudesta. Kun määräys on tehty, on pesänselvittäjällä oikeus ryhtyä kaikkiin pesän selvittämiseksi tarvittaviin toimiin. Pesänselvittäjä huolehtii esimerkiksi vainajan ja pesän veloista sekä pankkiasioista. (Koponen 2019, 22.)

2.3 Kuolinpesä metsänomistajana

Kuolinpesä on Suomessa yleinen metsänomistaja. Luonnonvarakeskuksen (Luke) mukaan metsätiloja on ollut kuolinpesien omistuksessa yli 46 000 kappaletta vuonna 2016. Kuviossa 1 on esitetty metsätilat omistusmuodoittain vuoden

2016 tilanteen mukaan. Kuviosta selviää, että kuolinpesät muodostavat melko suuren osan kaikista metsänomistajista. (Luke 2016.)

Kuvio 1. Metsätilakokonaisuudet omistusmuodoittain vuonna 2016

Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan metsänomistajia on ollut yhteensä 404 263 kappaletta vuonna 2016. Kuolinpesät muodostavat niistä 12 prosentin osuuden, eli kuolinpesä metsänomistajana on melko yleinen omistusmuoto. Verotusyhtymiä on hieman enemmän kuin kuolinpesiä. Verotusyhtymät muodostavat kaikista metsänomistajista 15 prosentin osuuden. Kaikista yleisin omistusmuoto on kuitenkin omistaa metsää yksin tai puolison kanssa.

Vaikka kuolinpesä onkin yleinen metsänomistusmuoto, ei se aina ole järkevin vaihtoehto. Esimerkiksi metsätalouden alijäämähyvityksen ja tappioiden osalta kuolinpesä on melko jäykkä vaihtoehto. Alijäämää syntyy, jos menot ovat suuremmat kuin tulot. Syntynyt alijäämä vähennetään verovelvollisen ansiotuloista alijäämähyvityksenä. Jos alijäämää ei kuitenkaan voida vähentää metsänomistajan veroista, syntyy pääomatulolajin tappio. (Jauhiainen 2020, 30.) Tappioita ei kuitenkaan voi siirtää osakkaiden verotukseen, vaan ne on vähennettävä kuolinpesän myöhemmistä voitollisista tuloksista. Jos voitollisia tuloksia ei synny tappiosta seuraavan kymmenen vuoden aikana, jäävät tappiot vähentämättä. (Metsäkeskus 2016a.) Alijäämähyvitystä ja tappiota käsitellään laajemmin luvussa 4.2.

Kuolinpesä metsänomistusmuotona ei siis ole aina järkevin verotuksen kannalta, koska kaikkia metsätalouden verotukseen liittyviä keinoja ei aina pystytä hyödyntämään. Usein kuolinpesä kannattaakin purkaa ja muuttaa omistusmuotoa, jotta verotuksellisia hyötyjä saadaan enemmän käyttöön.

Kuolinpesä voi olla joissain tilanteissa myös järkevä yhteisomistusmuoto verotuksen kannalta. Nämä tilanteet ovat kuitenkin harvinaisempia. Kuolinpesä voi olla taloudellisesti järkevä metsänomistusmuoto silloin, kun erillisverotuksesta on hyötyä. Verotuksellista etua voi syntyä, jos kuolinpesällä on ansiotuloa tai osakkaina on opiskelijoita tai lapsia, koska kuolinpesän osakkaana oleminen ei vaikuta sosiaalietuuksiin tai opintotukeen. Opintotuessa huomioon otettavia tuloja voi opiskelijalle tulla vasta kuolinpesän jakamisen jälkeen. Useimmiten on kuitenkin verotuksen kannalta järkevämpää purkaa kuolinpesä ja muuttaa metsän omistusmuoto. (Jauhiainen 2020, 16.)

Kuolinpesän metsänomistus muuttuu metsäyhtymäksi, kun kuolinpesä jaetaan. Usein kuolinpesä halutaankin jakaa, jotta metsätilan omistus olisi selkeämpää osakkaille. Metsäyhtymä voi selventää omistusosuuksia ja helpottaa kustannusten ja tulojen jakoa osakkaiden välillä. (Kiviniemi & Havia 2016, 225.)

2.4 Puun myyntitulojen verotus

Kuolinpesä on erillinen verotusyksikkö. Kuolinpesän metsätalouden tulot verotetaan ja ilmoitetaan Verohallintoon samalla tavalla kuin muidenkin verovelvollisten. Ilmoituksesta huolehtivat kuolinpesän osakkaat. (Verohallinto 2020a.) Tuloverolaissa (1535/1992) säädetään puun myyntitulojen verotuksesta. Kuolinpesän myymistä puista saatu tulo on metsätalouden pääomatuloa, josta maksetaan pääomatulojen veroa normaaliin tapaan. Metsätalouden tulos voidaan jakaa kuolinpesän osakkaille omistusosuuksien suhteessa verovapaasti johtuen siitä, että kuolinpesä on jo maksanut verot saamistaan tuloista (TVL 17.3 §).

Kuolinpesän myydessä puuta metsästään, puiden myyntituloista vähennetään tulonhankkimisesta johtuneet menot. Jäljelle jäävästä summasta peritään pääomatulojen veroprosentin mukainen vero, joka on 30 tai 34 prosenttia riippuen verovuoden pääomatulojen suuruudesta (TVL 124 §). Kun kuolinpesä myy puita, tapahtuu se usein pystykaupalla, mutta myös hankintakauppa on mahdollinen

(Koponen 2019, 131). Pystykaupassa ostaja huolehtii puutavaran hakkuusta ja kuljettamisesta. Hankintakaupassa puolestaan metsänomistaja sitoutuu toimittamaan sovitun puutavaran ostajalle tiettyinä aikoina. Hankintakaupassa puun myyntitulosta vähennetään hankintatyön arvo, josta saadaan tulon pääomatulo-osuus. Hankintatyön arvo on henkilökohtaista ansiotuloa työntekijälle, kun se ylittää verottoman hankintatyön arvon, joka on kuolinpesällä enintään 125 kuutiota. (Verohallinto 2020a.)

Kuolinpesällä voi olla mahdollisuus pienentää puunmyynnistä syntynyttä verotettavaa tuloa menovarauksella ja metsävähennyksellä. Verosuunnittelun keinot käsitellään luvussa 4. Kuolinpesän metsätalouden pääomatuloista voidaan tehdä myös 5 prosentin yrittäjävähennys. Yrittäjävähennystä ei kuitenkaan saa satunnaisista puunmyynneistä, eikä metsätaloudesta saaduista ansiotuloista, vaan kyseessä on oltava metsätalouden pääomatulo, joka on saatu maatilana pidettävältä kiinteistöltä. (Koponen 2019, 131–132.)

3 Vaihtoehtoiset metsänomistusmuodot

Kuolinpesä voi joissain tilanteissa olla järkevä metsänomistusmuoto. Usein kuitenkin saadaan enemmän hyötyjä esimerkiksi verotuksen kannalta, jos kuolinpesä puretaan ja metsää omistetaan muiden omistusmuotojen kautta. Metsätilan omistamiselle on monia eri vaihtoehtoja, joista kuolinpesän osakkaat voivat valita itselleen sopivimman vaihtoehdon. (Metsäkeskus 2016a.)

Tässä luvussa käsitellään vaihtoehtoiset omistusmuodot, joilla metsää voidaan omistaa kuolinpesän jälkeen. Tämä opinnäytetyö on rajattu siten, että tutkitaan vain sellaisia omistusmuotoja, joissa metsätila pysyy kuolinpesän osakkaiden omistuksessa. Siitä syystä tässä luvussa keskitytään metsänomistusmuodoista metsäyhtymään, yhteismetsään ja metsätilan jakamiseen eri kiinteistöiksi eli halkomiseen. Myös muut vaihtoehtoiset omistusmuodot käsitellään lyhyesti omassa alaluvussaan.

3.1 Metsäyhtymä

Verotusyhtymä on kahden tai useamman henkilön tai muun omistajan muodostama yhteenliittymä, jonka tarkoituksena on kiinteistön käyttö, viljely tai vuokraus.

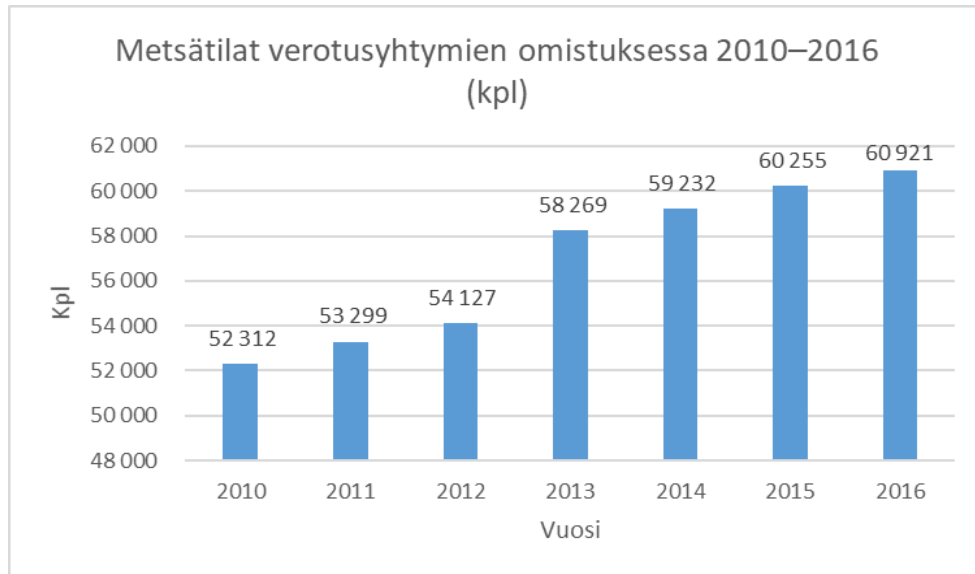
Toiminnan luonne määrittää, millainen yhtymä on kyseessä. Verotusyhtymiä ovat maatalous-, kiinteistö- sekä metsäyhtymät. Kun yhtymän tarkoitus on omistaa metsää ja harjoittaa metsätaloutta, on kyseessä metsäyhtymä. Metsäyhtymä syntyy, kun kaksi tai useampi henkilöä omistavat metsätilan yhdessä. Verohallinto muodostaa tällaisesta metsäkiinteistön omistuksesta metsäyhtymän. (Verohallinto 2019b.) Metsäyhtymä muodostuu myös silloin, kun kuolinpesän osakkaat tekevät määräosaisen jaon kuolinpesälle (Jauhiainen 2020, 16). Suurin osa metsäyhtymistä on muodostunut kuolinpesien metsätiloista, jotka on jaettu perinnönjakosopimuksella murto-osiin (Kiviniemi & Havia 2016, 225). Metsäyhtymän hallinto toimii kuolinpesän tapaan. Päätökset yhtymässä tehdään yksimielisesti, ellei muuta ole sovittu. Yhtymän osakas ei voi siis kirjoittaa yksin pätevää sopimusta.

Metsäyhtymässä voi olla monenlaisia osakkaita. Metsän voivat omistaa yhdessä esimerkiksi perheenjäsenet tai kaverukset, jolloin heistä tulee metsäyhtymän osakkaita. Yhtymä syntyy myös silloin, kun vanhemmat lahjoittavat lapsilleen osan metsätilasta. (Jauhiainen 2020, 16.) On myös mahdollista, että on mukana kahdessa eri metsäyhtymässä. Jos esimerkiksi henkilö A omistaa metsätilan puoliksi henkilön B kanssa, on siinä kyseessä yksi metsäyhtymä. Jos henkilö A kuitenkin omistaa metsää yhdessä myös henkilön C kanssa, on henkilö A mukana kahdessa eri metsäyhtymässä. Poikkeuksen yhtymän muodostumisessa tekevät kuitenkin puoliset. Jos puoliset omistavat yhdessä metsää ja harjoittavat metsätaloutta, ei siitä muodosteta metsäyhtymää. Puolisoiden metsätaloudesta saamaa tuloa verotetaan siitä huolimatta samalla tavalla kuin yhtymän saamaa tuloa. (Verohallinto 2019b.)

Metsäyhtymän osakkuus voi muodostua myös hallintaoikeudella. Jos esimerkiksi toisen vanhemman kuoltua leski lahjoittaa osuutensa metsätilasta lapsilleen, mutta pidättää itsellään hallintaoikeuden, syntyy yhtymän osakkuus hallintaoikeuden perusteella. Tilasta muodostuu siten yhtymä, jossa lesken osuus on esimerkiksi puolet hallintaoikeuden perusteella ja kunkin lapsen osuus muodostuu tilan toisesta puolikkaasta. Lesken hallintaoikeus voi rajoittaa kovin suuria hakkuita, mutta muuten metsää voidaan hoitaa normaalisti. (Jauhiainen 2020, 16.)

Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan metsäyhtymien omistuksessa olevia metsätiloja on ollut noin 60 000 kappaletta vuonna 2016. Metsäyhtymät

muodostavat noin 15 prosentin osuuden kaikista metsätilakokonaisuuksien omistajista. Kuviossa 2 on esitetty metsäyhtymien määrä metsänomistajina vuosina 2010–2016. (Luke 2016.)

Kuvio 2. Metsätilat verotusyhtymien omistuksessa vuosina 2010–2016

Metsäyhtymien määrä on kasvanut tasaisesti vuosien 2010–2016 välillä. Vuonna 2010 metsäyhtymien omistuksessa olevia metsätilakokonaisuuksia on ollut 52 312 kappaletta. Vuonna 2016 niitä on ollut 60 921 kappaletta. Kasvu on ollut tasaista, mutta etenkin vuonna 2013 metsäyhtymien omistuksessa olevien metsätilakokonaisuuksien määrä on kasvanut reilusti muihin vuosiin verrattuna.

Metsäyhtymä ei ole erillinen verovelvollinen tai oikeussubjekti. Metsäyhtymä on verotuksessa vain laskentasubjekti, koska yhtymä tekee oman metsäveroilmoituksensa ja yhtymän tulos jaetaan osakkaiden kesken omistusosuuksien suhteessa. Metsäyhtymän tulojen lisäksi myös tappiot siirtyvät osakkaille. Tästä syystä metsäyhtymälle ei vahvisteta tappiota, jota voisi hyödyntää myöhemminä verovuosina, koska tappio siirtyy osakkaille jo samana verovuonna. (TVL 15 §.)

Metsäyhtymä ei voi omistaa mitään. Siitä syystä yhtymän metsätaloudessa tarvittavat koneet ja laitteet on hankittava yhden tai useamman osakkaan nimiin. Koneet ja laitteet voidaan kuitenkin liittää normaalisti yhtymän menoihin ja pois toin vähennettävään kalustoon. (Jauhiainen 2020, 16.) Jos metsäyhtymän toiminnan rahoittamiseen on otettu velkaa, ei velkoja tai niistä aiheutuneita korkoja

käsitellä yhtymän korkoina ja velkoina. Korkoja ei siis vähennetä yhtymän tuloista, vaan osakkaat vähentävät korot pääomatuloistaan tulonhankkimisvelan korkoina. Myös velat käsitellään kunkin osakkaan henkilökohtaisina velkoina verotuksessa. Samalla periaatteella toimivat myös yrittäjävähennys sekä metsälahjavähennys. Näitä vähennyksiä ei käsitellä metsäyhtymän verotuksessa, vaan osakkaiden henkilökohtaisessa verotuksessa. (Verohallinto 2019.) Metsäyhtymä voi kuitenkin tehdä metsävähennyksiä ja menovarauksia yhtymän verotuksessa, jos yhtymän osakkaana ei ole yhtiötä. Nämä mahdollisuudet puuttuvat yhteisöiltä ja elinkeinoyhtymiltä. (Jauhiainen 2020, 16.)

Metsäyhtymällä on lisäksi mahdollisuus maksaa palkkaa ja verovapaita matkakustannusten korvauksia myös osakkailleen. Korvausten verovapaus edellyttää kuitenkin verovapauden yleisten edellytysten täyttymistä. Yhtymä ei siis esimerkiksi voi maksaa osakkaalleen verovapaita matkakustannusten korvauksia yhtymän metsään tehdystä matkasta, koska yhtymään kuuluva metsä ei ole osakkaan erityinen työntekopaikka. (Verohallinto 2019b.)

3.2 Yhteismetsä

Yhteismetsälain (109/2003) mukaan yhteismetsä on kiinteistöille yhteisesti kuuluva alue, joka on tarkoitettu käytettäväksi kestävän metsätalouden harjoittamiseen osakkaidensa hyväksi (YML 1 §). Osakaskiinteistöjen omistajat ovat yhteismetsän osakkaita ja he muodostavat yhteismetsän osakaskunnan (YML 3 §).

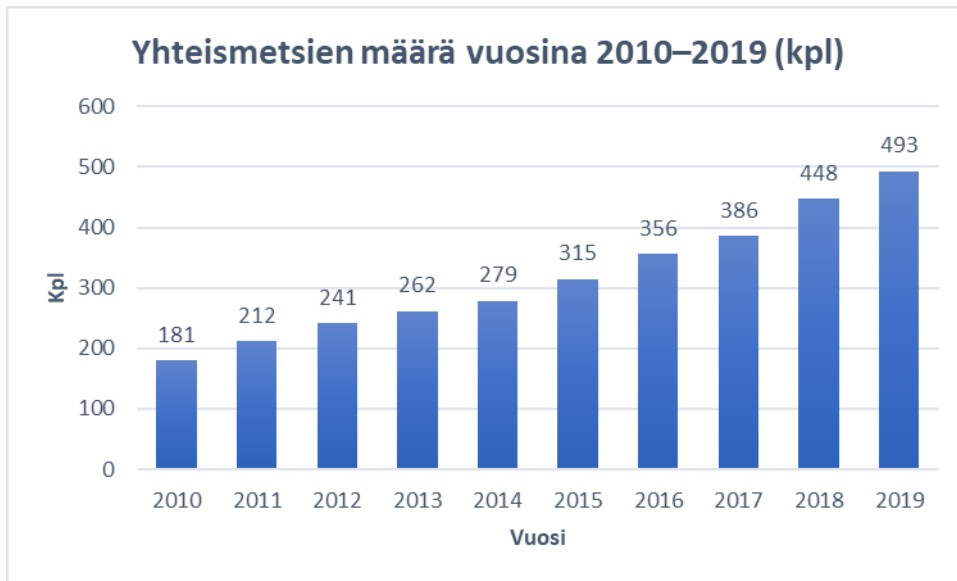
On eri tapoja tulla yhteismetsän osakkaaksi. Metsänomistaja voi liittää oman metsänsä osittain tai kokonaan jo olemassa olevaan yhteismetsään. Metsänomistaja voi myös perustaa omista metsistään uuden yhteismetsän. Perustaminen on nykyään helpompaa kuin aiemmin. Näistä kahdesta vaihtoehdosta metsänomistajalle ei aiheudu luovutusvoittovero, edellyttäen, että liitettävän tilan arvo ja saatujen osuuksien arvo ovat yhtä suuret. Myös mahdollinen käyttämätön metsävähennysoikeus siirtyy yhteismetsälle. (Verohallinto 2018a.)

On myös mahdollista tulla osakkaaksi hankkimalla tai saamalla yhteismetsäosuuksia, sekä hankkimalla tai saamalla kiinteistön, johon kuuluu yhteismetsäosuuksia. Yhteismetsän osakkaaksi voi siis tulla monella tavalla. Yhteismetsäosuus on kuitenkin kiinteää omaisuutta, joten yhteismetsäosuuden

hankkimisesta tulee maksaa neljän prosentin varainsiirtovero hankintahinnasta laskettuna. Yhteismetsäosuuden hankintamenon perusteella ei kuitenkaan synny uutta metsävähennyspohjaa. Myös lahja- tai perintövero voi tulla maksettavaksi, jos yhteismetsäosuus saadaan vastikkeetta. (Verohallinto 2018a.)

Yhteismetsä on verotuksessa yhteisetuus ja täysin erillinen verovelvollinen. Se antaa oman veroilmoituksensa ja maksaa omat veronsa, sekä on kirjanpitovelvollinen. Tuloveroilmoitus on annettava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymiskuukauden lopusta lukien. Koska verot tulevat maksettavaksi jo yhteismetsälle, ovat osakkaille jaettavat osuudet sen vuoksi verottomia. Kukaan osakas saa omistamansa kiinteistön yhteismetsäosuutta vastaavan osan yhteismetsän tuloista, eikä osakkaan tarvitse ilmoittaa kyseisiä tuloja omalla veroilmoituksellaan. (Verohallinto 2018.) Yhteismetsän pääomatulojen veroprosentti on 26,5 riippumatta tulojen määrästä. Kyseinen veroprosentti on ollut sama vuoden 2017 alusta alkaen. Yhteismetsä siis maksaa kaikista tuloistaan veroa 26,5 prosentin mukaan, eli niitä verotetaan hieman kevyemmin kuin yksityisiä metsänomistajia. (Jauhiainen 2020, 17.)

Uusien yhteismetsien perustaminen ja entisiin yhteismetsiin metsien liittäminen on yleistynyt. Niistä löytyy tarkempaa tilastotietoa kuin muista metsänomistuksen muodoista. Yhteismetsien pinta-ala on lisääntynyt lähes 30 000 hehtaaria vuosien 2018–2019 aikana. Yhteismetsät ovat siis yleistyneet reilusti. Kaikkien yksityismetsien pinta-alasta yhteismetsät muodostavat noin neljän prosentin osuuden. Yhteismetsien pinta-alan kasvun lisäksi myös yhteismetsien lukumäärä on kasvanut, eli uusia yhteismetsiä on perustettu tasaisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana. (Jauhiainen 2020, 13.) Kuviossa 3 on esitetty yhteismetsien lukumäärä vuosina 2010–2019.

Kuvio 3. Yhteismetsien määrä vuosina 2010–2019

Kuviosta voidaan havaita, että yhteismetsien määrä on kasvanut tasaisesti vuosien 2010–2019 aikana. Marraskuussa 2019 Suomessa oli 493 yhteismetsää, mikä on 45 enemmän kuin vuoden 2018 marraskuussa. Yhteismetsien määrä on lisääntynyt tasaisesti, eli uusia yhteismetsiä perustetaan myös vuosittain sen lisäksi, että metsiä liitetään jo olemassa oleviin yhteismetsiin.

Yhteismetsä metsänomistusmuotona voi olla kannattava, jos metsäomaisuutta on melko paljon ja sitä hallinnoi laaja suku. Jos yhteismetsässä on vain muutama osakas, on huomioitava se, että osakkaat eivät silloin ole oikeutettuja verovapaaseen hankintatyöhön yhteismetsässä. (Jauhiainen 2020, 17.) Yhteismetsän perustamista tai siihen liittymistä on siis harkittava huolellisesti. Yhteismetsä omistusmuotona voi kuitenkin tarjota hyvän ja toimivan ratkaisun moniin nykyaikaisen metsänomistuksen tavoitteisiin (Metsäkeskus 2016b).

3.3 Halkominen

Suomessa on paljon metsiä yhteisomistuksessa. Esimerkiksi perinnönjaossa metsätila jaetaan omistusosuuksiin, mutta metsätilan alueita ei konkreettisesti jaeta perijöiden kesken, eli tila jää osakkaiden yhteisomistukseen. Joskus metsän yhteisomistus halutaan kuitenkin purkaa, jos esimerkiksi halutaan saada itselle oma alue, jota koskevat päätökset saa tehdä itse ketään muuta kuulematta. Metsätilan yhteisomistajuus voidaan purkaa halkomalla yhteisomistuksessa oleva

metsätila. (Putkonen 2019.) Halkominen voidaan tehdä esimerkiksi kuolinpesän jälkeen muodostuneelle yhtymälle.

Halkomisessa kiinteistö jaetaan osakkaiden kesken heidän omistamiensa osuuk-sien mukaisesti. Jos osakkaita on kaksi, jaetaan kiinteistö puoliksi, jolloin syntyy kaksi erillistä kiinteistöä. Halkomista voi hakea sellainen kiinteistön osakas, jonka omistusosuus on lainhuudatettu. Kaikkien suostumusta ei vaadita halkomisen te-kemiseen, vaan jo yhden osakkaan halusta se voidaan tehdä. (Maanmittauslaitos 2019.) Tilanteessa, jossa tilan omistajat eivät pääse yhteisomistuksen purkami-sesta sopuun, on halkominen ainut mahdollisuus omistuksen jakamiseen, koska yhden osakkaan halu riittää sen tekemiseen (Putkonen 2019). Esimerkiksi yhty-mässä voidaan tehdä niin, että yhden osuus irrotetaan yhtymästä ja muut yhty-män osakkaat jatkavat yhteisomista tai koko yhtymä voidaan jakaa (Kiviniemi & Havia 2016, 230).

Kuolinpesän omistuksessa oleviin metsätiloihin tai muihin kiinteistöihin ei voida suoraan hakea halkomista. Kuolinpesä on ensin jaettava, jotta osakkaan omis-tusosuuden suuruus saadaan määriteltyä. Kun perinnönjako on tehty ja omistus-osuus selvitetty, on määröosan omistukselle haettava lainhuuto. Vasta sen jäl-keen halkomista voidaan hakea. (Maanmittauslaitos 2019.) Halkomisessa ei kui-tenkaan ole enää kyse perinnönjaosta vaan murto-osina omistetun kiinteistön ja-kaminen määräaloihin. Perinnönjakohan on jo tehty yhtymää muodostettaessa. (Kiviniemi & Havia 2016, 230.)

Halkominen on melko pitkä prosessi, koska toimitus kestää keskimäärin 12 kuu-kautta. Toimituksen käsittelyaika alkaa osakkaan hakemuksesta ja päättyy toimi-tuspäätöksen rekisteröintiin kiinteistötietojärjestelmään. Halkomisessa on vähin-tään yksi kokous, joissa kuunnellaan asianosaisten vaatimuksia. Sen jälkeen toi-mitusinsinööri laatii jakosuunnitelman, johon asianosaiset saavat tehdä muistu-tuksia. Niiden käsittelyn jälkeen toimitusinsinööri päättää kiinteistön jakamisesta. Hän on myös vastuussa jaon oikeellisuudesta. Halkomiseen liittyy myös erilaisia maastotöitä, joissa käsitellään tilojen rajoja. (Maanmittauslaitos 2019.)

Halkominen on nykyaikainen ja turvallinen tapa jakaa tila ja halkomisia tehdään-kin vuosittain noin 200. Halkomisesta ei synny veroseuraamuksia, koska siinä ei

tapahdu kiinteistöomaisuuden luovutusta. Omistuksen luonne vain muuttuu osuusomistuksesta konkreettiseksi tilan omistamiseksi ja omaisuuden arvo pysyy ennallaan. Halkomisen jälkeen metsätila ei siis ole enää yhteisomistuksessa, vaan halkomisen jälkeen jokainen omistaa osan metsästä itsenäisenä metsänomistajana. Verotuksessakin heitä käsitellään metsää yksin omistavina, eli he ovat metsätaloudenharjoittajia. Metsänomistaja vastaa halkomisen jälkeen itsenäisesti metsänsä tuloista ja menoista, sekä antaa itsenäisesti metsätalouden veroilmoituksen. (Putkonen 2019.)

Metsätilan halkomista tulee kuitenkin miettiä huolellisesti. Pienehkön metsätilan halkominen ei välttämättä ole metsätalouden harjoittamisen kannalta perusteltua tai järkevää. Jakamisesta johtuneet kustannukset voivat myös olla suuria verrattuna alueen arvoon. Kiinteistöä myytäessä pienet tilat voivat aiheuttaa myös hankaluuksia, koska myyntitilanteessa voi olla etua siitä, että myytävänä on yhtenäinen ja selkeä, taloudellisesti käyttökelpoinen kokonaisuus. (Koponen 2019, 179–180.)

3.4 Muut omistusmuodot

Metsätilan omistamiselle on muitakin vaihtoehtoisia omistusmuotoja, joita ei kuitenkaan tässä opinnäytetyössä tarkastella tarkemmin. Tutkimuksessa mukana olevat omistusmuodot on rajattu kolmeen edellä käsitelyihin, eli metsäyhtymään, yhteismetsään ja metsätilan jakamiseen eri kiinteistöiksi. Rajaus on tehty siitä syystä, että valitut omistusmuodot ovat yleisempiä ja niissä metsätila on edelleen kuolinpesän osakkaiden yhteisessä omistuksessa. Muut vaihtoehtoiset keinot muuttaa metsätila kuolinpesän omistuksesta pois käsitellään lyhyesti tässä alaluvussa.

Metsätila voidaan omistaa yhteismetsän lisäksi myös muiden yhteisömuotojen kautta. Niitä ovat tiekunnat, kalastuskunnat, jakokunnat ja muut niihin verrattavat yhteenliittymät (TVL 5 §). Kyseiset yhteisöt voivat omistaa myös metsää ja niitä verotetaan pääosin samalla tavalla kuin yhteismetsiä, eli yhteisömuotojen jakama ylijäämä on osakkaille verovapaata tuloa (Jauhiainen 2020, 17).

Lisäksi yhtiömuotoinen omistus voi olla mahdollista metsän omistamiselle. Mitkään yhtiömuodot eivät kuitenkaan tarjoa erityisiä veroetuksia

metsäomaisuuden hallintaan, joten se voi olla syy, miksi metsiä on melko vähän yhtiömuotoisessa omistuksessa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voivat kuitenkin sopia yrittäjämäiseen metsätalouteen, vaikka niillä ei olekaan oikeutta käyttää metsävähennystä tai menovarausta, eikä myöskään hankintatyön osittaista verovapautta. Jos oma metsä kuitenkin yhtiöitetään, on siinä kyse toimintamuodon muutoksesta ja näin ollen sitä koskee varainsiirtoverovapaus. (Jauhiainen 2020, 17–18.)

Myös osuuskunta voisi soveltua virkistys- tai metsästyspalveluihin keskittyvän metsätilakokonaisuuden omistusmuodoksi, mutta niitä ei tiettävästi ole Suomessa yhtäkään. Säätiöitä metsänomistajina on kuitenkin muutamia. Tämä omistusmuoto sopii metsäomaisuuden hallintaan silloin, kun säätiöllä on tietty yhteiskunnallinen tarkoitus, esimerkiksi luonnonsuojelu. Säätiö voi harjoittaa aktiivista metsätaloutta, kuten esimerkiksi Suomessa toimiva Metsämiesten Säätiö tekee. (Jauhiainen 2020, 18.)

Metsätila voidaan siirtää kuolinpesän omistuksesta pois myös muilla tavoin, mutta niissä metsätila ei jää enää kaikkien osakkaiden omistukseen. Kuolinpesän omaisuus voidaan jakaa esimerkiksi siten, että yksi osakkaista saa metsän ja muut jotain muuta omaisuutta. Lisäksi koko metsätila voidaan myydä vapailla markkinoilla, jos osakkaat eivät ole kiinnostuneita metsätalouden harjoittamisesta. Kuolinpesän jakamisen ja yhtymäksi muuttamisen jälkeen voi myös tehdä niin, että yksi osakas ostaa yhtymäosuudet muilta pois, jos muilla ei ole kiinnostusta metsätalouden harjoittamiseen. (Metsäkeskus 2016a.) Vaihtoehtoisia omistusmuotoja metsänomistamiselle on siis monia, mutta kaikissa niissä ei ole samanlaisia verotuksellisia etuja. Omistusmuodon valinta riippuu siitä, mitä osakkaat haluavat ja mikä on heidän kiinnostuksensa metsätalouden harjoittamiseen.

4 Verosuunnittelu metsäverotuksessa

Jokaisella verovelvollisella on oikeus ja vapaus suunnitella verotustaan tekemällä valintoja, joilla on vaikutusta hänen maksettavaksi tulevien verojen määrään. Verosuunnittelun tarkoituksena on minimoida verojen määrä laillisin keinoin. Verosuunnittelu ei ole kuitenkaan oikeudellinen käsite. Ne puitteet ja tavat, joilla

verosuunnittelu on mahdollista, määräytyvät oikeudellisten reunaehtojen kautta. (Knuutinen 2020, 34.)

Tässä luvussa keskitytään verosuunnitteluun metsää omistavien verovelvollisten kannalta. Metsätalouden tuloja tulee usein epäsäännöllisesti, koska puita ei välttämättä myydä joka vuosi. Yhtenä vuotena saattaa olla vain menoja ja toisena vuonna paljon puun myyntituloja. Siksi verosuunnittelu metsätalouden osalta on usein kannattavaa, jotta verotusta saadaan tasattua. Metsäverotuksessa käytävissä olevat keinot ovat useimmiten metsävähennys, menovaraus sekä alijäämähyvityksen hyödyntämisen suunnittelu, joihin keskitytään tässä luvussa.

4.1 Metsävähennys

Metsävähennyksestä on säädetty tuloverolain 55 §:ssä. Metsävähennyksen avulla metsänomistaja voi vähentää osan metsänsä hankintamenosta metsätalouden pääomatulojen verotuksessa. (TVL 55 §.)

Metsävähennysoikeus on luonnollisilla henkilöillä, kuolinpesillä ja näiden muodostamilla verotusyhtymillä sekä yhteisuuksilla, eli yhteismetsillä. Oikeutta vähennykseen ei kuitenkaan ole yhteisöillä tai elinkeinoyhtymillä, eikä sellaisilla verotusyhtymillä, joiden osakkaana on joku muu taho kuin luonnollinen henkilö tai kuolinpesä. Verovelvollisen on itse vaadittava metsävähennystä metsätalouden veroilmoituksella ja esitettävä selvitykset sen edellytyksistä. Metsävähennystä voi vaatia jo metsän hankintavuodesta alkaen. (Verohallinto 2019a.)

Jotta metsävähennyksen voi tehdä, tulee metsätila olla hankittuna vuoden 1992 jälkeen. Metsän tulee lisäksi olla hankittu vastikkeellisesti, eli kaupalla, lahjanluontoisella kaupalla tai vaihdolla, koska metsävähennys perustuu kiinteistön hankintahintaan. Myös vastikkeettomasti saadusta metsästä ja sen tuloista voi tehdä metsävähennyksen, jos metsän edellinen omistaja on ollut siihen oikeutettu ja käyttämätöntä metsävähennystä on jäänyt jäljelle. Tällaisessa tapauksessa ei siis synny uutta metsävähennyspohjaa, vaan jäljelle jäänyt metsävähennysoikeus siirtyy omistajalta toiselle samansuuruisena. (Jauhiainen 2020, 58.) Uutta metsävähennyspohjaa ei myöskään synny omistuksenvaihdostilanteissa, joissa ei ole kyse varsinaisesta luovutuksesta. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi kuolinpesän metsäomaisuuden jako määräosin osakkaille verotusyhtymänä

hallittavaksi, metsätilan liittäminen yhteismetsään sekä verotusyhtymän yhteisomistuksen purkautuminen sopimuksella tai halkomisella. (Verohallinto 2019a.)

Metsävähennyksen perusteena on metsävähennyspohja, jonka arvo on 60 prosenttia metsän hankintahinnasta. Hankintahintaan lasketaan kauppahinnan lisäksi myös varainsiirtovero, lainhuudatus- ja lohkomiskulut sekä muut kaupasta aiheutuneet suoranaiset kulut. Laskennassa otetaan huomioon ainoastaan metsän, eli maapohjan ja puuston osuus kiinteistön hankintahinnasta. Metsävähennyspohja määrää, kuinka paljon metsävähennyksiä voi yhteensä tehdä. Verovelvollisen tekemät metsävähennykset vähentävät metsävähennyspohjaa vähennyksen verran. Kun metsävähennyspohja on kokonaan käytetty, ei vähennyksiä voi enää tehdä. Jos kuitenkin metsänomistajalla on useita metsävähennyskelpoisia tiloja, lasketaan niiden metsävähennyspohjat yhteen. Yhteistä metsävähennyspohjaa voidaan käyttää minkä tahansa metsävähennyskelpoisen tilan tulojen vähennyksenä. Metsävähennys on siis metsänomistajakohtainen, eikä metsäkiinteistökohtainen. (Jauhiainen 2020, 58–60)

Esimerkki

Henkilö X on ostanut metsäkiinteistön vuonna 2019. Kiinteistön hankintahinta on ollut 75 900 euroa. Hänellä ei ole omistuksessaan muita metsätiloja. Kyseisen metsän metsävähennyksen enimmäismäärä eli metsävähennyspohja on siis 45 540 euroa (75 900 euroa x 60 %).

Metsävähennyspohjaa ei synny metsää omistavan jakamattoman kuolinpesän osakkaiden tekemistä osuuksien kaupoista, koska kuolinpesäosuuden kauppa katsotaan irtaimen omaisuuden kaupaksi. Ositus- ja perinnönjakotilanteissa puolestaan metsävähennyspohjaa syntyy osakkaalle silloin, kun hän käyttää metsän hankintaan osituksen tai perinnönjaon ulkopuolisia varoja. (Jauhiainen 2020, 61.)

Metsävähennyksen määrä voi olla enintään 60 % verovuoden metsätalouden pääomatulojen määrästä, jotka on saatu metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä. Metsävähennyksen vähimmäismäärä on 1 500 euroa. Se tarkoittaa, että verovuoden metsätalouden pääomatuloja on oltava vähintään 2 500 euroa, jotta metsävähennys voidaan tehdä. Verovuoden käytettävissä oleva

metsävähennysoikeus lasketaan vähentämällä vuoden lopussa omistettujen metsien metsävähennyspohjasta aiemmin tehdyt metsävähennykset. (Jauhiainen 2020, 59.)

Esimerkki

Henkilö X:llä on metsätila, jonka metsävähennyspohja on 45 540 euroa. Hän sai metsätalouden pääomatuloja 15 600 euroa puunmyynnistä vuonna 2019. X voi tehdä metsätalouden pääomatuloista 9 360 euron suuruisen metsävähennyksen (15 600 euroa x 60 %) vuoden 2019 metsätalouden veroilmoituksella. Tuleville vuosille metsävähennyspohjaa jää käytettäväksi 36 180 euroa (45 540 euroa – 9 360 euroa). Jos X olisi saanut metsätalouden pääomatuloa alle 2 500 euroa, ei metsävähennyistä olisi voinut tehdä ja metsävähennyspohja olisi säilynyt käyttämättömänä.

Tehdyt metsävähennykset vaikuttavat myös metsän luovutusvoittoon tai -tappioon, kun metsä luovutetaan toiselle omistajalle vastiketta vastaan. Kun luovutusvoittoa tai -tappiota lasketaan, lisätään siihen kaikki tehdyt metsävähennykset. Lisäykset tehdään, vaikka luovutusvoitto olisi laskettu hankintameno-olettamalla. Metsäkiinteistön luovutusvoittoon tai -tappioon ei kuitenkaan lisätä tehtyjä metsävähennyksiä, jos metsä luovutetaan vastikkeetta tai luovutusvoitto on täysin verovapaa. (Verohallinto 2019a.)

4.2 Alijäämähyvitys ja tappio

Tuloverolain (1535/1992) mukaan alijäämähyvitys on pääomatulon tuloveroprosentin mukainen osuus samana verovuonna kertyneestä pääomatulolajin alijäämästä (TVL 131 §). Eli jos pääomatuloihin kohdistuvia menoja on enemmän kuin tuloja, syntyy alijäämä, joka vähennetään automaattisesti Verohallinnon toimesta verovelvollisen ansiotulojen veroista alijäämähyvityksenä. Vähennys tehdään suoraan veroista. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä on yksittäisellä henkilöllä 1 400 euroa. Täysi alijäämähyvitys yksittäisellä henkilöllä syntyy noin 4 666 euron alijäämästä. Puolisot saavat hyvityksen kaksinkertaisena. Lapsista puolestaan saa vielä 400 tai 800 euron lisäyksen. Suurimmillaan alijäämähyvitys voi siis olla perheellisellä henkilöllä 3 600 euroa. Se vaatii 12 000 euron alijäämän (12 000 euroa x 30 % = 3 600 euroa). (Jauhiainen 2020, 30.)

Alijäämähyvitykseen kelpavaa alijäämää voi syntyä eri lähteistä. Metsätalouden tappion lisäksi alijäämää voi kertyä kyseisen vuoden maatalouden tai elinkeinotoiminnan tappiosta sekä muista pääomatulojen hankkimismenoista. Metsätaloudessa on kannattavaa ilmoittaa kaikki vuosimenot, koska pienetkin menot saadaan alijäämähyvityksen kautta vähennykseksi, vaikka metsätalouden tuloja ei olisikaan. (Jauhiainen 2020, 30.)

Alijäämähyvitystä voivat hyödyntää niin kuolinpesä kuin metsää yksinkin omistava. Mahdollisuus vähennykseen on myös metsää yhtymän tai henkilöyhtiön kautta omistavalla luonnollisella henkilöllä. Kuolinpesällä alijäämää ei kuitenkaan voi siirtää osakkaiden verotukseen, vaan se jää kuolinpesälle. Verovelvollinen voi myös vaatia, että alijäämähyvitys, jota ei voida hyödyntää hänen verotuksessaan, siirretään vähennettäväksi hänen puolisonsa veroista (TVL 134 §).

Metsänomistajalle syntynyttä alijäämähyvitystä ei välttämättä aina voida vähentää verovelvollisen ansiotuloista. Silloin vähentämättä jääneestä alijäämästä syntyy pääomatulolajin tappio. Tällainen tilanne voi syntyä, jos metsänomistaja on alaikäinen tai alijäämää on niin paljon, että se ylittää sallitun vähennysmäärän. Tappiota syntyy helposti myös kuolinpesälle, jos pesällä ei ole tuloja tai vanhoja menovarauksia tuloutettavana. Jos pääomatulolajin tappiota on syntynyt, voi tappion vähentää seuraavan 10 vuoden aikana pääomatuloista. Tappio säilyy Verohallinnon tiedoissa ja se luetaan verovelvollisen eduksi heti, kun siihen on mahdollisuus. (Jauhiainen 2020, 31.)

Vaikka metsätalouden lopettaa, voi metsätalouden tappiota vähentää myöhemminkin, vaikka ei metsää enää omistaisikaan. Kuolinpesän osalta tappioiden hyödyntäminen metsätalouden loppuessa ei kuitenkaan toimi samalla tavalla. Kun kuolinpesä lopettaa metsätalouden harjoittamisen, jää jäljellä oleva metsätalouden tappio hyödyntämättä myöhempinä vuosina. Kuolinpesän voi kuitenkin ensin muuttaa verotusyhtymäksi, jolloin vanhat tappiot siirtyvät yhtymän osakkaiden verotukseen omistusosuuksien suhteessa. Silloin pääomatuloista vähennettävän metsätalouden tappion vähennysaika on osakkailla sama kuin se olisi ollut kuolinpesälläkin. (Jauhiainen 2020, 83.)

4.3 Meno- ja tuhovaraus

Metsää omistavalla verovelvollisella on mahdollisuus tehdä metsätalouden pääomatuloista enintään 15 prosentin menovaraus. Menovaraus tarkoittaa sitä, että osa verovuoden tuloista siirretään tuloutettavaksi tulevina vuosina. Varauksen tarkoituksena on kattaa menoja, jotka aiheutuvat seuraavina vuosina metsätalouden pääomatulojen hankinnasta. Metsätalouden tuloa tulee usein satunnaisesti, mutta menoja saattaa olla vuosittain, joten menovarauksen avulla verotuksen vaihteluja saadaan tasattua. Jos metsänomistaja myy puuta vuosittain, ei menovarauksella silloin ole käytännön merkitystä, koska uusia varauksia tehdessä joudutaan vastaavasti tulouttamaan vanhempia varauksia. (Jauhiainen 2020, 55–56.)

Luonnollinen henkilö, kuolinpesä sekä niiden muodostama verotusyhtymä ja yhteisetus voivat tehdä menovarauksen. Jos metsä kuuluu elinkeinotoimintaan, ei menovarausta kuitenkaan myönnetä. (TVL 111 §.) Menovarauksen teko ei ole välttämätöntä, koska kulut saa usein vähennykseksi muutoinkin alijäämähyvityksen kautta. Kuolinpesän verotuksessa menovaraus kannattaa kuitenkin tehdä, koska kuolinpesä on oma verotusyksikkönsä ja sillä ei välttämättä ole joka vuosi sellaista tuloa, josta kulut voisi vähentää. Jos puun myyntiä tapahtuu harvoin, voivat tappiot vanhentua ja jäädä vähentämättä verotuksessa. Menovarauksen avulla tappioiden vanhentumista ei pääse tapahtumaan. (Jauhiainen 2020, 55.)

Menovarauksen suuruus lasketaan vähentämällä metsätalouden verollisista pääomatuloista hankintatyön arvo sekä metsävähennys. Jäljelle jäävästä metsätalouden pääomatulon määrästä voi tehdä korkeintaan 15 prosentin suuruisen menovarauksen. Menovaraus täytyy tulouttaa entisissä Oulun ja Lapin läänissä kuuden seuraavan verovuoden aikana. Muualla Suomessa tuloutus on tehtävä neljän seuraavan vuoden aikana. Poistona vähennettävistä menoista saadaan katta kuitenkin vain vuotuista poistoa vastaava määrä. (TVL 111 §.) Menovarauksen tuloutus tarkoittaa käytännössä sitä, että varaus tai osa siitä kirjataan metsätalouden veroilmoitukselle sen verovuoden tuloksi, jona varausta tuloutetaan. Menovarausta on mahdollista tulouttaa vain metsätalouden menoja vastaava määrä, jolloin metsätalouden tulos on 0 euroa. Jos menovarausta jää tulouttamatta osittain tai kokonaan, merkitään se metsätalouden pääomatuloksi

viimeisenä mahdollisena käyttövuotena. (Jauhiainen 2020, 57.) Metsänomistajalla on siis mahdollisuus suunnitella menovarauksen avulla metsätalouden verotusta.

Esimerkki

Vuonna 2018 metsätalouden pääomatuloa on tullut 10 000 euroa. Metsävähennystä ei ole tehty. Tulosta voi tehdä 15 prosentin suuruisen menovarauksen. Menovarauksen enimmäismäärä on 1 500 euroa (10 000 euroa x 15 %). Menovaraus tehdään täysimääräisenä, jolloin vuoden 2018 metsätalouden verotettava tulo pienenee menovarauksen verran. Vuonna 2019 metsätaloudesta ei ole tuloja. Metsätalouden menoja puolestaan on 500 euroa. Verovelvollinen voi tulouttaa menovarausta vuoden 2019 menojen verran, eli 500 euroa. Metsätalouden tulos on menovarauksen 500 euron suuruisen tuloutuksen jälkeen 0 euroa, koska tulot ja menot ovat samansuuruisia. Menovarausta jää jäljelle 1 000 euroa (1 500 euroa – 500 euroa), joka on tuloutettava seuraavien vuosien aikana.

Metsänomistaja voi tehdä tuhovarauksen, jos hän on saanut metsätuhon vuoksi vakuutus- tai vahingonkorvausta, joka on metsätalouden pääomatuloa. Tuhovarauksen suuruus lasketaan tuhoalueen uudistamiskustannusten perusteella. Tuhovaraus voidaan käyttää samassa ajassa kuin menovaraus ja sen tuloutus tapahtuu samalla tavalla. (Jauhiainen 2020, 57.)

5 Omistusvaihtoehdot case-metsätilan kannalta

Tässä luvussa omistusvaihtoehtoja tutkitaan case-metsätilan kannalta. Ensimmäisenä esitellään esimerkkitapaus ja käydään läpi sen perustiedot. Lisäksi käsitellään, mitä veroseuraamuksia ja -hyötyjä syntyy, jos kuolinpesän metsänomistus muutetaan yhtymäksi, yhteismetsäksi tai jokaisen osakkaan yksityiseksi omistukseksi halkomalla metsätila. Verotuksellisten asioiden lisäksi käydään myös läpi, mitä yleisiä ja käytännön asioita eri omistusmuodot vaativat. Kannattavin omistusmuoto selvitetään erilaisten laskujen avulla. Jokaisessa omistusmuodossa lasketaan metsätalouden verotuksen lopputulos samankaltaisilla tiedoilla, jotta omistusmuotoja voidaan vertailla ja selvittää niistä edullisin

vaihtoehto. Seuraavassa luvussa käsitellään tutkimuksen tulokset siitä, mikä omistusmuoto on kannattavin esimerkkitapauksessa.

5.1 Esimerkkitapauksen esittely

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltavassa esimerkkitapauksessa on kyse kuolinpesästä, joka haluaa siirtää metsätilan pois kuolinpesältä osakkaiden yhteiseen omistukseen, jotta metsänomistamisesta voidaan saada enemmän hyötyjä. Osakkaat haluavat pitää metsätilan heidän omistuksessaan, eivätkä esimerkiksi halua myydä metsätilaa tai osuuksia siitä ulkopuolisille. Esimerkkitapauksen kuolinpesässä on kolme osakasta, jotka ovat sisaruksia. Tutkimuksessa keskitytään ainoastaan metsätilaan, eikä huomioida muuta mahdollista kuolinpesän omaisuutta. Kuolinpesän osakkaana ei ole leskeä, eivätkä kuolinpesän kolme osakasta ole myöskään saaneet ennakkoperintöä tai muuta metsätilan jakoon vaikuttavaa omaisuutta aiemmin.

Kuolinpesän omistuksessa oleva metsätila sijaitsee Etelä-Karjalassa. Perinnönjättäjä on ostanut metsätilan vuonna 1995 ja perinnönjättäjän kuoltua kiinteistö on ollut jakamattoman kuolinpesän omistuksessa. Kiinteistön kokonaispinta-ala on 16,5 hehtaaria, josta metsäpinta-ala on 12,4 hehtaaria ja peltoa 3 hehtaaria. Kiinteistöllä sijaitsee myös kolme rakennusta: asuinrakennus sekä kaksi talousrakennusta. Puuston määrä metsätilalla on 1 500 m³. Tässä tutkimuksessa ei huomioida rakennusten ja peltojen arvoja, vaan keskitytään metsäpinta-alaan. Metsätilasta annetun hinta-arvion mukaan metsän osuus koko kiinteistön arvosta on 49 000 euroa. Tämä on metsän perintöverotuksessa vahvistettu arvo, jota käytetään tutkimuksessa hyödyksi.

Perinnönjättäjällä on eläessään ollut metsävähennyspohjaa 27 000 euroa, jota ei ole käytetty. Koneiden tai kaluston sekä rakennusten poistamattomia hankintamenoja perinnönjättäjällä ei ole jäänyt metsätalouteen. Myöskään tulouttamattomia menovarauksia ei ole jäljellä.

5.2 Omistusmuoto metsäyhtymäksi

5.2.1 Perinnönjako ja metsäyhtymän muodostaminen

Jos kuolinpesän metsänomistusmuoto halutaan muuttaa metsäyhtymäksi, on kuolinpesä ensin jaettava. Perinnönjako voidaan tehdä kokonaan tai vain metsätilan osalta osittaisella perinnönjaolla, jolloin loput kuolinpesästä pysyy jakamattomana. Kun kuolinpesä on jaettu metsätilan osalta, omistaa kukin osakas 1/3 metsätilasta ja heistä muodostuu automaattisesti metsäyhtymä. Osakkaiden omistus koskee määräosaa metsätilasta, eli tila pysyy yhtenä kokonaisuutena.

Kun perinnönjako tai osittainen perinnönjako on suoritettu, tulee osakkaiden hakea lainhuutoa määräosalleen kiinteistöstä. Metsän perintöverotusarvo on 49 000 euroa, joten jokaisen osakkaan saaman määräosan arvo on 16 333,33 euroa (49 000 euroa / 3 = 16 333,33 euroa). Perintöveroa joutuu maksamaan, jos perityn omaisuuden arvo on 20 000 euroa tai sitä suurempi (Jauhiainen 2020, 81). Pelkän metsän osuuden arvosta perintöveroa ei siis joudu maksamaan, mutta lopullinen perintöveron määrä riippuu muusta peritystä omaisuudesta.

5.2.2 Metsätalouden veroilmoitus

Kun metsäyhtymä on muodostunut, antavat yhtymän osakkaat metsätalouden veroilmoituksen metsäyhtymän kautta. Veroilmoitus annetaan yhtymän nimellä ja Y-tunnuksella. Osakkaat eivät siis anna kukin omaa metsätalouden veroilmoitustaan, elleivät he omista muuta metsää yksin. Tässä tapauksessa metsätalouden tiedot ilmoitetaan kuitenkin yhtymän kautta. Yhtymä toimii siis vain laskentayksikkönä verotuksessa. Yhtymän tulos jaetaan osakkaille omistuosuuksien suhteessa, eli tässä tapauksessa 1/3 tuloksesta jokaiselle osakkaalle.

Yhtymään ei voi myöskään kohdistua suoraan yrittäjävähennystä, eli 5 % suurista metsätalouden pääomatuloista automaattisesti tehtävää vähennystä. Tämä vähennys tehdään kuitenkin jokaiselle osakkaalle henkilökohtaisessa verotuksessa hänen metsätalouden pääomatulojensa kokonaisuuden laskennassa. Metsätalouden tappiollisesta pääomatulosta yrittäjävähennystä ei tehdä. Myös osakkaiden metsätalouden korkojen osalta toimintatapa on sama, eli metsäyhtymä ei saa vähentää korkoja tuloistaan, vaan osakkaat vähentävät korot

pääomatuloistaan tulonhankkimisvelan korkoina henkilökohtaisessa verotuksessaan. (Verohallinto 2019b.)

5.2.3 Metsävähennys

Koska perinnönjättäjä on ollut oikeutettu metsävähennykseen ja hänellä on jäänyt metsävähennyspohjaa käyttämättä 27 000 euroa, siirtyy jäljelle jäänyt metsävähennyspohja myös yhtymälle samansuuruisena. Kolmen osakkaan yhtymällä on mahdollisuus käyttää metsävähennystä, koska sen osakkaina ei ole yhtiöitä, vaan luonnollisia henkilöitä. Koska metsätila on siirtynyt yhtymälle vastikkeettomasti perintönä, ei metsävähennyspohja lisääny. Yhtymä voi kuitenkin halutesaan käyttää 27 000 euron suuruista metsävähennyspohjaa aina, kun metsätalouden tuloa tulee vähintään 2 500 euroa. Jos metsävähennyspohjaa jää yhtymältä käyttämättä siinä vaiheessa, kun metsätila siirtyy yhtymän osakkailta eteenpäin, siirtyy vastikkeettomissa saannoissa jäljelle jäänyt metsävähennyspohja taas eteenpäin uusille omistajille. Jos taas metsätila siirtyy vastikkeellisesti, muodostuu uusille omistajille hankintahinnan perusteella uusi metsävähennyspohja ja yhtymän osakkaiden luovutusvoittoon lisätään tai luovutustappiosta vähennetään käytettyä metsävähennystä.

Yhtymän metsän hankintamenon ja metsävähennyksen laskeminen voi olla joskus monimutkaista, jos yhtymä hankkii lisää metsiä, luovuttaa niitä tai joku osakkaista myy osuutensa. Tässä tapauksessa metsävähennyspohja on kuitenkin selkeä, koska kolmen osakkaan yhtymällä on vain yksi metsätila, jonka metsävähennyspohja 27 000 euroa siirtyy sellaisenaan perinnönjättäjältä.

5.2.4 Alijäämähyvitys ja tappio

Koska metsäyhtymä ei ole erillinen verovelvollinen, tarkoittaa se sitä, että yhtymälle ei voi syntyä alijäämähyvitystä eikä sille vahvisteta tappiota. Metsäyhtymä on vain laskentayksikkö, joten mahdollinen yhtymän tappiollinen pääomatulo jaetaan osakkaille henkilökohtaiseen verotukseen vähennettäväksi. Yhtymälle ei siis synny tappiollisesta pääomatulosta vahvistettua tappiota, jota voisi hyödyntää seuraavina vuosina. Kaikki tappiolliset pääomatulot siirtyvät suoraan jokaisen osakkaan henkilökohtaiseen verotukseen omistusosuuksien suhteessa, eli tässä tapauksessa jokaiselle tulee 1/3 metsätalouden tappiollisesta pääomatulosta.

Esimerkki

Verovuonna yhtymällä ei ole metsätalouden tuloa ollenkaan. Yhtymällä on kuitenkin vuosimenoja yhteensä 1 500 euroa. Osakkaat ilmoittavat vuosimenot yhtiön metsätalouden veroilmoituksella. Metsätalouden tappiollista pääomaa syntyy siis 1 500 euroa, koska tuloja ei ole. Tästä ei kuitenkaan synny yhtiölle vahvistettua tappiota tuleville vuosille, vaan tappiollinen pääomatulo jaetaan osakkaille omistusosuuksien suhteessa. Metsäyhtymässä on kolme osakasta, eli jokaiselle osakkaalle tulee tappiollista pääomatuloa henkilökohtaiseen verotuksessaan 500 euroa ($1\,500 \text{ euroa} / 3 = 500 \text{ euroa}$). Jos osakkailla on muita pääomatuloja verotuksessaan, vähennetään metsätalouden tappiollinen pääomatulo niistä. Jos taas muita pääomatuloja ei ole, syntyy alijäämä, josta voidaan tehdä alijäämähyvitys veroista. Alijäämähyvityksen määrä on 30 % alijäämästä. Jos osakkaalla ei ole muita pääomatuloja, syntyy metsätalouden tappiollisesta pääomatulosta 500 euron alijäämä, josta tulee 150 euron suuruisen alijäämähyvitys ($500 \text{ euroa} \times 30 \% = 150 \text{ euroa}$). Jos taas alijäämää ei voida vähentää yhtiön osakkaan veroista, vähentämättä jääneestä alijäämästä tulee pääomatulolajin tappio, jonka voi vähentää seuraavan 10 vuoden aikana pääomatuloista.

5.2.5 Menovaraus

Osakkaiden muodostama metsäyhtymä voi tehdä myös menovarauksia. Menovarauksia voi tehdä sellaisina vuosina, kun yhtiö saa metsätalouden pääomatuloa. Koska kyseisen yhtiön metsätila sijaitsee Etelä-Karjalassa, on tehty menovaraukset tuloutettava neljän seuraavan vuoden aikana. Jos yhtiön on tarkoitus tehdä puukauppaa vuosittain, ei menovarausta kannata käyttää. Tällaisessa tilanteessa kun menovarauksia tehdään, joudutaan niitä vastaavasti myös tulouttamaan vuosittain. Koska kyseessä ei ole kovin suuri metsätila, tehdään puukauppoja luultavasti harvemmin. Silloin osakkaiden on järkevää käyttää menovarausta, jotta tuloja saadaan jaoteltua myös muille vuosille, jolloin kuluja on. Metsäyhtiön kolmen osakkaan on siis yhteisesti päätettävä menovarausten käytöstä. Menovaraus tehdään yhtiön metsätalouden veroilmoituksella.

5.2.6 Metsätalouden kalusto

Jos yhtymän osakkaat haluavat hankkia yhtymän käyttöön metsätalouden kalustoa, on ne hankittava jonkun osakkaan tai kaikkien osakkaiden nimiin. Yhtymälle ei voi siis suoraan hankkia mitään, vaan kaikki on osakkaiden omistuksessa. Yhtymä saa kuitenkin verovähennykset kalustosta poistoina, jos osakkaat haluavat niin tehdä. On myös mahdollista, että yksi osakas hankkii kalustoa, jonka sovi-taan olevan yhtymän metsätalouden käytössä korvausta vastaan. Tällainen kor-vaus on osakkaalle veronalaista tuloa ja yhtymälle vähennyskelpoista menoa.

Esimerkki

Yhtymän osakkaat hankkivat yhtymän metsätalouden käyttöön moottorisahan, jonka hinta on 900 euroa. Jokainen osakas maksaa siitä 1/3, eli moottorisaha on yhteisesti hankittu ja mutta vain yhden osakkaista nimissä. Osakkaat päättävät lisätä moottorisahan metsätalouden kalustoon yhtymän vuoden 2019 metsäta-louden veroilmoituksella. Osakkaat tekevät ensimmäisen poiston kalustosta sen käyttöönottovuonna. Koneista ja kalustosta saa tehdä enintään 25 % menojään-nöpoiston, eli moottorisahan käyttöönottovuonna suurin mahdollinen poiston määrä on 225 euroa ($900 \text{ euroa} \times 25 \% = 225 \text{ euroa}$). Menojäännöstä jää seu-raaville vuosille 675 euroa ($900 \text{ euroa} - 225 \text{ euroa} = 675 \text{ euroa}$). Näin tehtäessä poistot hyödyttävät kaikkia yhtymän osakkaita, koska poistot pienentävät metsä-talouden verotettavaa pääomatuloa, joka jaetaan osakkaiden kesken.

5.2.7 Metsäyhtymän purkaminen

Jos yhtymän osakkaille tulisi erimielisyyksiä metsätalouden harjoittamisesta tai joku osakkaista ei enää haluaisi jatkaa mukana yhtymässä, on asian ratkaise-miseksi monia vaihtoehtoja. Osakkaat voivat esimerkiksi myydä koko metsätilan eteenpäin. Tällöin kyseessä on tavanomainen kiinteistökauppa, jonka luovutus-voitto verotetaan normaalisti. On myös mahdollista, että yksi osakas erottaa osuutensa tilasta, jolloin kaksi muuta osakasta jatkavat metsätalouden harjoitta-mista yhtymänä. Tällöin kiinteistöstä jaetaan määräala halkomalla. Jos yksi osa-kas haluaa erottaa osuutensa omaksi kiinteistöksi, riittää hänen halunsa tä-män tekemiseen, vaikka muut eivät olisikaan asiasta samaa mieltä. Etenkin riita-tilanteissa tämä on hyvä keino, jos esimerkiksi koko kiinteistön myynnistä ei

päästä yhteisymmärrykseen. Sekin on mahdollista, että yksi osakas myy yhtymäosuutensa, jolloin luovutus ei edellytä sitä, että myyjän osuus olisi ensin erotettu kiinteistöstä. Yhtymäosuuden luovutus on kuitenkin kiinteän omaisuuden luovutusta, eli se on tehtävä määrämuodossa. Jos taas kaikki osakkaat haluavat jatkaa itsenäisinä metsätalouden harjoittajina, voidaan koko yhtymä purkaa ja metsätalosta halkoa jokaiselle omat kiinteistöt. Halkomista on käsitelty tarkemmin myöhemmin tässä luvussa. Osakkailla on siis monta mahdollisuutta lopettaa yhteinen metsätalouden harjoittaminen, jos heille syntyy erimielisyyksiä yhtymänä toimimisesta.

5.2.8 Metsäyhtymän hyvät ja huonot puolet

Metsäyhtymä olisi osakkaille hyvä vaihtoehto kuolinpesän jälkeen, koska se on hallinnollisesti helppo vaihtoehto. Kaikkien ei tarvitse esimerkiksi palauttaa omaa metsätalouden veroilmoitustaan, vaan yksi veroilmoitus yhtymän nimissä riittää. Yhtymän pääomatulot ovat osakkaille veronalaista tuloa ja jokainen osakas vastaa henkilökohtaisesti veroistaan. Siitä syystä verosuunnittelu on tärkeää, jotta päästään jokaisen osakkaan kohdalla mahdollisimman edulliseen vaihtoehtoon. Myös metsätalouden verovuoden tappiollinen tulos saadaan hyödynnettyä osakkaiden verotuksessa saman vuoden aikana, jolloin harvemmin tulee tilannetta, että tappiollinen tulos jää samana vuonna hyödyntämättä, kuten kuolinpesällä saattaa tapahtua, jos pesällä ei ole muita tuloja. Myös metsävähennysoikeus siirtyy kuolinpesältä samansuuruisena yhtymän käyttöön.

Yhtymänä metsätalouden harjoittaminen vaatii kuitenkin yksimielisyyttä. Osakkaiden tulee olla yhtä mieltä tavoitteista ja teoista metsätalouden harjoittamisessa, jotta yhtymänä toimiminen onnistuu. Jos kuitenkin yhtymänä metsätalouden harjoittaminen on liian haastavaa kolmelle osakkaalle, on yhtymän purkamisen melko helppoa myymällä tai jakamalla kiinteistö tai osuuksia siitä.

5.2.9 Esimerkkilasku metsäyhtymän verotuksesta

Metsäyhtymä myy puita metsästään yhteensä 12 000 eurolla. Puun ostaja maksaa kauppahinnan lisäksi myös arvonlisäveroa, jonka yhtymä tilittää eteenpäin. Arvonlisäveroa ei kuitenkaan huomioida tässä laskussa, koska se ei vaikuta metsätalouden veroilmoitukseen. Puun myyntituloista voidaan vähentää

metsävähennys, jonka enimmäismäärä on 60 % metsätalouden tuloista, eli 12 000 euroa x 60 % = 7 200 euroa. Yhtymän metsävähennyspohjaa oli 27 000 euroa, joten seuraaville vuosille jää käytettävää metsävähennyspohjaa 27 000 euroa – 7 200 euroa = 19 800 euroa. Kun puun myyntituloista on vähennetty metsävähennys, voi jäljellä olevasta metsätalouden pääomatulosta tehdä 15 % menovarauksen. Menovarausta voi vähentää enintään (12 000 euroa – 7 200 euroa) x 15 % = 720 euroa. Menovaraus tulee tulouttaa seuraavan neljän vuoden aikana. Muita vähennyksiä ei yhtymällä ole, joten metsätalouden puhdasta pääomatuloa jää 4 080 euroa. Tämä summa jaetaan osakkaille omistusosuuksien suhteessa, eli jokaiselle tulee 1 360 euroa verotettavaksi. Ennen lopullista verotusta jokaisen osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa tehdään kuitenkin 5 % suuruinen yrittäjävähennys. Yrittäjävähennyksen suuruus on 5 %, eli 68 euroa. Lopullista verotettavaa pääomatuloa yhdelle osakkaalle jää 1 292 euroa. Tästä summasta maksetaan pääomatuloveroa 30 %, eli 387,60 euroa.

Puun myyntitulot 12 000 euroa

Metsävähennys 7 200 euroa

Menovaraus 720 euroa

Metsätalouden puhdas pääomatulo 4 080 euroa

Yhden osakkaan osuus metsätalouden pääomatuloista 1 360 euroa

Yrittäjävähennys 68 euroa

Osakkaan verotettava metsätalouden pääomatulo 1 292 euroa

Pääomatulovero 387,60 euroa.

5.3 Omistusmuoto yhteismetsäksi

5.3.1 Perinnönjako ja yhteismetsän perustaminen

Jos kuolinpesän metsänomistusmuoto halutaan muuttaa yhteismetsäksi, on silloinkin kuolinpesä ensin jaettava vähintään metsätilan osalta. Jakamisen jälkeen sisarukset muodostavat hetkellisesti yhtymän, koska he omistavat metsätilan

yhdessä määräosilla. Sen jälkeen mahdollisuuksina on perustaa kokonaan uusi yhteismetsä tai liittää kyseinen metsätila jo olemassa olevaan yhteismetsään.

Metsänomistajien tulee perustaa yhteismetsä keskinäisellä sopimuksella, jonka perusteella haetaan maanmittauslaitokselta yhteismetsän muodostamista. Yhteismetsän perustamisesta tai metsän liittämisestä jo olemassa olevaan yhteismetsään ei peritä varainsiirtoveroa eikä siitä tule maksettavaksi luovutusvoiton veroa. Ainoa veroseuraamus yhteismetsän muodostamisesta on siis muiden omistusmuotojen tapaan mahdollinen perintövero, joka syntyy kuolinpesää jaettaessa.

5.3.2 Yhteismetsän velvollisuudet ja verotus

Sisarukset muodostavat yhteismetsän osakaskunnan, jonka kautta päätöksiä tehdään. Yhteismetsä vaatii hieman enemmän kuin muut omistusmuodot, koska osakaskunnan on nimettävä hoitokunta, joka kutsuu osakaskunnan koolle vähintään kerran vuodessa. Lisäksi yhteismetsä on kirjanpitovelvollinen ja mahdollisesti myös tilintarkastusvelvollinen, eli sisaruksilla on paljon enemmän työtä ja vastuuta yhteismetsässä kuin muissa omistusmuodoissa.

Verotuksen kannalta yhteismetsä on kuitenkin edullinen vaihtoehto. Yhteismetsä on erillinen verovelvollinen, mikä tarkoittaa sitä, että verot maksetaan jo yhteismetsässä. Sen jälkeen osakkaille omistusosuuksien suhteessa jaetut voitot ovat verovapaita, koska verot on jo maksettu yhteismetsällä. Yhteismetsän verotettavasta tulosta maksetaan veroa 26,5 prosenttia, mikä on edullisempi kuin luonnollisten henkilöiden pääomatulovero.

5.3.3 Metsävähennys ja menovaraus

Vaikka yhteismetsä on erilainen omistusmuotona kuin muut tässä opinnäytetyössä tutkittavat omistusmuodot, saa yhteismetsä silti metsätalouden verotuksessa samat edut kuin luonnolliset henkilöt. Metsätilalla oleva metsävähennyspohja 27 000 euroa siirtyy siis yhteismetsän käyttöön. Metsävähennyksen käytön edellytykset ovat samat kuin muissakin omistusmuodoissa. Metsävähennyksen lisäksi yhteismetsällä on mahdollisuus tehdä myös menovaroja täysin normaalisti.

5.3.4 Alijäämähyvitys ja tappio

Yhteismetsät poikkeavat tappioiden ja alijäämähyvityksen kannalta muista omistusmuodoista. Yhteismetsällä ei ole käytössä alijäämähyvitystä, eivätkä tappiot siirry osakkaiden verotukseen. Yhteismetsän tulolähteen tappio vähennetään ainoastaan yhteismetsän saman tulolähteen tulosta seuraavan 10 vuoden aikana. Tappioiden osalta yhteismetsä ei siis ole niin joustava vaihtoehto, mutta yhteismetsän tarkoituksena onkin tuottaa voittoa, eli tappioita ei pitäisi tulla ainakaan vuosittain.

5.3.5 Yhteismetsän purkaminen

Jos sisaruksilla tulee erimielisyyksiä yhteismetsässä tai toimintaa ei haluta jatkaa, voi yksi osakkaista luovuttaa yhteismetsäosuutensa. Sitä voi kuitenkin rajoittaa yhteismetsän ohjesäännössä määrätty luovutusrajoitus luovutettavan yhteismetsäosuuden suuruudesta. Jos kaikki sisarukset haluavat lopettaa yhteismetsän toiminnan, voidaan se purkaa jakamalla se osakkaiden kesken tai myymällä yhteismetsän alue. Yhteismetsän purkamisenkin vaatii kuitenkin enemmän panostusta kuin muiden omistusmuotojen lopettaminen.

5.3.6 Yhteismetsän hyvät ja huonot puolet

Yhteismetsää tulee kuitenkin miettiä huolella. Hyvinä puolina yhteismetsässä on sen verotuksen edullisuus ja osakkaiden verovapaana saatu ylijäämä. Lisäksi kaikki vähennysoikeudet ovat normaalisti käytettävissä tappioita lukuun ottamatta. Yhteismetsä kuitenkin vaatii paljon omistajiltaan. On tärkeää miettiä, kannattaako yhteismetsä perustaa pieneen metsäalueeseen, koska pienessä metsätilassa kustannukset saattavat olla hyvin korkeat suhteessa alueen kokoon. Lisäksi osakkaiden tulee olla halukkaita ja innokkaita metsätalouden harjoittamiseen, koska yhteismetsään liittyy paljon sääntömääräisiä asioita. Koska tässä tapauksessa on kyseessä melko pieni metsätila, olisi sisarusten järkevämpi liittää metsätila johonkin jo olemassa olevaan yhteismetsään, koska silloin toiminta voisi olla kannattavampaa. Esimerkiksi jos suvussa on yhteismetsä, olisi sisarusten helppo liittyä siihen metsätilallaan.

5.3.7 Esimerkkilasku yhteismetsän verotuksessa

Yhteismetsä myy puita metsästään yhteensä 12 000 eurolla. Puun myyntituloista voidaan vähentää metsävähennys, jonka enimmäismäärä on 60 % metsätalouden tuloista, eli $12\,000 \text{ euroa} \times 60\% = 7\,200 \text{ euroa}$. Yhteismetsän metsävähennyspohjaa oli 27 000 euroa, joten seuraaville vuosille jää käytettävää metsävähennyspohjaa $27\,000 \text{ euroa} - 7\,200 \text{ euroa} = 19\,800 \text{ euroa}$. Kun puun myyntituloista on vähennetty metsävähennys, voi jäljellä olevasta metsätalouden pääomatulosta tehdä 15 % menovarauksen. Menovarausta voi vähentää enintään $(12\,000 \text{ euroa} - 7\,200 \text{ euroa}) \times 15\% = 720 \text{ euroa}$. Menovaraus tulee tulouttaa seuraavan neljän vuoden aikana. Muita vähennyksiä ei yhteismetsällä ole, joten verotettavaa pääomatuloa jää 4 080 euroa. Tästä summasta maksetaan veroa 26,5 %, eli 1 081,20 euroa. Jäljelle jäävä voitto $4\,080 \text{ euroa} - 1\,081,20 \text{ euroa} = 2\,999,79 \text{ euroa}$ voidaan jakaa osakkaille ylijäämänä omistusosuuksien suhteessa. Jokaiselle sisarukselle tulee siis 999,93 euroa. Tästä ei enää sisarusten tarvitse maksaa veroa henkilökohtaisessa verotuksessaan, koska verot on maksettu jo yhteismetsällä.

Puun myyntitulot 12 000 euroa

Metsävähennys 7 200 euroa

Menovaraus 720 euroa

Verotettava pääomatulo 4 080 euroa

Vero 1 081,20 euroa

Voitto 2 999,79 euroa

Osakkaalle ylijäämänä maksettava tulo 999,93 euroa

5.4 Omistusmuoto itsenäiseksi metsänomistajaksi

5.4.1 Perinnönjako ja metsätilan halkominen

Osakkaiden on mahdollista jakaa kuolinpesän omistuksessa oleva metsätila niin, että jokaiselle osakkaalle tulee oma määräala metsätilasta. Tämä eroaa metsäyhtymän omistuksesta siten, että halkomalla metsätila jokaisen osakkaan

omistamasta osuudesta tulee oma kiinteistönsä, jonka osakas omistaa itsenäisesti kokonaan. Yhtymän omistuksessa kiinteistö pysyy yhtenä kokonaisuutena ja osakas omistaa määräosan tästä kiinteistöstä.

Metsätilan halkominen aloitetaan tekemällä perinnönjako joko kokonaan tai vain metsätilan osalta. Perinnönjaon jälkeen kuolinpesän osakkaiden on haettava lainhuuto määräosalleen ja vasta sen jälkeen halkominen voidaan aloittaa. Tästäkin vaihtoehdossa perintöverotus tulee samalla tavalla kyseeseen kuin yhtymää muodostettaessa. Jos kuolinpesä jaetaan vain metsätilan osalta, ei osakkaiden tarvitse maksaa perintöveroa, koska saadun perinnön arvo on alle 20 000 euroa.

Halkomisessa jokaiselle osakkaalle muodostuu oma kiinteistönsä kyseisestä metsätilasta. Kuolinpesän kiinteistössä metsäalaa on kokonaisuudessaan 12,4 hehtaaria. Jokaiselle kuolinpesän osakkaalle tulee siis omaan kiinteistöönsä metsää 4,13 hehtaaria. Jaettava metsätila on tarpeeksi iso siihen, että muodostuneiden kiinteistöjen omistajat katsotaan metsätaloudenharjoittajiksi. Jos metsää olisi vähemmän tai osakkaita useampi siten, että jokaiselle jäisi metsää alle kaksi hehtaaria, ei uusia omistajia katsottaisi metsätaloudenharjoittajiksi. Silloin esimerkiksi kiinteistöltä myydyt puut verotettaisiin muina pääomatuloina, eikä puun myyntituloihin voisi kohdistua yhtä laajasti vähennyksiä.

5.4.2 Metsätalouden veroilmoitus

Kun metsätila jaetaan halkomalla, jokaisesta osakkaasta tulee itsenäinen metsätaloudenharjoittaja. Itsenäisenä metsänomistajana omistaja vastaa tuloistaan ja menoistaan yksin, eli kaikki tulot tulee omistajan henkilökohtaiseen verotukseen verotettavaksi, eikä niitä voi jakaa mitenkään. Itsenäisen metsänomistajan on annettava itse metsätalouden veroilmoitus, jos tuloja tai menoja on syntynyt. Jos metsää omistaa yksin, on kaikki päätösvalta silloin itsellä, mutta se tuo myös vastuuta, koska metsällä ei ole muita omistajia, jotka voisivat asioita hoitaa.

5.4.3 Metsävähennys ja menovaraus

Koska halkomisen jälkeen muodostuneet metsätilat ovat tulleet kolmelle omistajalle vastikkeetta, siirtyy metsävähennyspohja kuolinpesältä heidän käyttöönsä. Metsävähennyspohja ei kuitenkaan siirry sellaisenaan yhdelle osakkaalle sen

suuruisena kuin kuolinpesällä on ollut. Kuolinpesältä käyttämättä jäänyt metsävähennyspohja 27 000 euroa jaetaan kolmen kuolinpesän osakkaan kesken heidän uusien metsätilojen käyttöön. Jokaiselle tulee metsävähennyspohjaa siis 9 000 euroa ($27\,000 \text{ euroa} / 3 = 9\,000 \text{ euroa}$). Siirtynyt metsävähennyspohja ei ole yhden henkilön osalta suuri, mutta siitä on kuitenkin hyötyä, jos metsätilojen omistajat myyvät puuta tai saavat muuta tuloa jonain vuonna. Metsävähennyksen on kuitenkin aina oltava vähintään 1 500 euroa, joten omistajien kannattaa miettiä, miten ja milloin metsävähennystä käytetään, jotta siitä saadaan kaikki hyöty irti.

Myös menovaraus on normaalisti käytettävissä halkomisen jälkeen itsenäisellä metsänomistajalla. Menovarausten käyttö on kannattavaa, koska jokaisen omistama metsäpalsta on melko pieni, joten puukauppoja tulee luultavasti harvemmin, kun taas menoja on useammin. Menovaraukset tulee kunkin omistajan tulouttaa seuraavan neljän vuoden aikana.

5.4.4 Alijäämähyvitys ja tappio

Yksin metsää omistava henkilö vastaa siis yksin metsän tuloista ja menoista, eikä voi jakaa metsätalouden tulosta puolison kanssa. Itsenäisellä metsänomistajalla on käytössä alijäämähyvitys, jonka kautta metsänomistaja voi kuitenkin siirtää metsätalouden alijäämää puolisolalle. Yhdellä metsän uusista omistajista on puoliso, joten hänellä on mahdollisuus siirtää alijäämää puolisolalle. Muilla alijäämähyvitykset jäävät pelkästään metsänomistajille hyödynnettäviksi. Jos alijäämähyvityksenkin jälkeen metsänomistajalle jää pääomatulolajin tappiota, vahvistetaan tappio ja se jää myöhempinä vuosina yksinäisen metsänomistajan omassa verotuksessaan hyödynnettäväksi.

Esimerkki 1

Yksin metsää omistavalla on verovuonna vain metsätalouden menoja. Vuosimenoja on 1 000 euroa. Metsätalouden tappiollista pääomatuloa syntyy siis 1 000 euroa, josta tulee alijäämää saman verran. Metsänomistajalla ei ole muita pääomatuloja. Henkilö saa siis alijäämähyvityksenä 300 euroa ($1\,000 \text{ euroa} \times 30\%$). Jos tappiota syntyisi enemmän, esimerkiksi 6 000 euroa, syntyisi siitä tappiota

myöhemmille vuosille vähennettäväksi, koska alijäämähyvityksen suurin mahdollinen määrä verovuonna perheettömällä henkilöllä on 1 400 euroa.

Esimerkki 2

Yhdellä metsänomistajista on puoliso. Hänen omistamasta metsästä tulee metsätalouden tappiollista pääomatuloa yhteensä 6 000 euroa, josta tulee samansuuruinen alijäämä verotukseen. Metsänomistajalla ei ole muita pääomatuloja, joten hän saa omassa verotuksessaan alijäämähyvityksenä vähennettäväksi maksimimäärän 1 400 euroa. Metsänomistajan halutessa loput alijäämästä, jota ei voitu metsänomistajan omassa verotuksessa hyödyntää, siirretään puolison verotukseen vähennettäväksi. Silloin puoliso saisi alijäämähyvitystä 400 euroa, jolloin koko 6 000 euron alijäämä tulisi samana vuonna vähennettäväksi. Jos metsänomistaja ei vaadi ylimenevän alijäämähyvityksen hyödyntämistä puolisolle, vahvistetaan käyttämättömästä alijäämästä pääomatulolajin tappio seuraaville verovuosille käytettäväksi.

5.4.5 Toiminnan lopettaminen

Kun metsäkiinteistö on halkomalla jaettu uusille omistajille, on omistajilla vapaus valita, mitä he haluavat metsälle tehdä. Jos joku kolmesta sisaruksesta ei halua jatkaa metsätaloudenharjoittamista, on metsätila helppo myydä eteenpäin, koska päätösvalta metsätilan asioista on ainoastaan kyseisellä henkilöllä, eikä muilta tarvitse kysyä lupaa. Jos jaetun kiinteistön haluaa myydä, käytetään luovutusvoiton laskennassa perintöveroarvoa. Eli kiinteistön luovutushinnasta vähennetään hankintahintana 16 333,33 euroa, joka on yhden osakkaan saaman kiinteistön perintöveroarvo, sekä mahdolliset muut kulut. Lisäksi luovutushintaan lisätään mahdollisesti omistajan käyttämä metsävähennys, eli tässä tapauksessa enintään 9 000 euroa.

5.4.6 Halkomisen hyvät ja huonot puolet

Kiinteistön halkominen erillisiksi kiinteistöiksi tuo metsänomistajille itsenäisyyttä. Se on hyvä keino, jos metsätalouden harjoittamista ei haluta tehdä yhdessä tai siinä tulee liikaa erimielisyyksiä. Lisäksi halkominen on helppo toteuttaa, koska vain yhden osakkaan halu riittää sen tekemiseen. Metsän omistaminen yksin tuo

siis vapautta metsätalouden harjoittamiseen, koska omistaja saa yksin tehdä kaikki metsää koskevat päätökset ja hankinnat.

Toisaalta metsän yksin omistaminen tuo myös enemmän vastuuta. Jos metsä jaetaan halkomalla, sisarukset joutuvat yksin vastaamaan kaikista metsäosuuksiensa menoista ja veroista. Siitä syystä sisarusten tulee olla halukkaita ja valmiita metsätalouden harjoittamiseen. Jos kiinnostusta ei kuitenkaan ole, on metsätila helppo myydä eteenpäin.

5.4.7 Esimerkkilasku yksin metsää omistavan verotuksessa

Tässä esimerkkilaskussa puun myyntitulot ovat pienemmät, koska ne on suhteutettu metsänomistajien määrään. Metsänomistaja, eli yksi sisaruksista, myy puita metsästään yhteensä 4 000 eurolla. Puun ostaja maksaa kauppahinnan lisäksi myös arvonlisäveroa, jonka metsänomistaja tilittää eteenpäin. Arvonlisäveroa ei kuitenkaan huomioida tässä laskussa, koska se ei vaikuta metsätalouden veroilmoitukseen. Puun myyntituloista voidaan vähentää metsävähennys, jonka enimmäismäärä on 60 % metsätalouden tuloista, eli $4\,000 \text{ euroa} \times 60\% = 2\,400 \text{ euroa}$. Metsänomistajan metsävähennyspohjaa on 9 000 euroa, joten seuraaville vuosille jää käytettäväksi metsävähennyspohjaa $9\,000 \text{ euroa} - 2\,400 \text{ euroa} = 6\,600 \text{ euroa}$. Kun puun myyntituloista on vähennetty metsävähennys, voi jäljellä olevasta metsätalouden pääomatulosta tehdä 15 % menovarauksen. Menovarausta voi vähentää enintään $(4\,000 \text{ euroa} - 2\,400 \text{ euroa}) \times 15\% = 240 \text{ euroa}$. Menovaraus tulee tulouttaa seuraavan neljän vuoden aikana. Muita vähennyksiä ei metsänomistajalla ole, joten metsätalouden puhdasta pääomatuloa jää 1 360 euroa. Tästä tehdään vielä 5 % suuruinen yrittäjävähennys, joka on 68 euroa. Lopullista verotettavaa pääomatuloa jää 1 292 euroa. Tästä summasta maksetaan pääomatuloveroa 30 %, eli 387,60 euroa.

Puun myyntitulot 4 000 euroa

Metsävähennys 2 400 euroa

Menovaraus 240 euroa

Metsätalouden puhdas pääomatulo 1 360 euroa

Yrittäjävähennys 68 euroa

Verotettava metsätalouden pääomatulo 1 292 euroa

Pääomatulovero 387,60 euroa

6 Tulokset

Tämän opinnäytetyön esimerkkitapauksessa on monia mahdollisuuksia toteuttaa omistajanvaihdos kuolinpesältä sisarusten omistukseen. Tutkimuksessa käsiteltävät vaihtoehdot ovat kuitenkin hyvin erilaisia, joten ennen omistajanvaihdosta on tärkeää miettiä, mitä sisarukset haluavat metsänomistukselta vastuun, hyötyjen ja kustannusten kannalta.

Kaikissa omistusmuodoissa ensimmäinen asia on kuolinpesän jakaminen kiinteistön osalta. Koska yhden sisaruksen saaman perintöosuuden arvo on kiinteistöstä 16 333,33 euroa, ei pelkän kiinteistön osalta tule perintöveroa maksettavaksi. Asiaan vaikuttaa kuolinpesän muu jaettava varallisuus, mutta niitä ei huomioida tässä tutkimuksessa. Omistajanvaihdoksen ensimmäisessä osiossa, eli perinnönjaossa ei siis synny vielä eroja omistusmuotojen välille.

Yhtymää muodostaessa sisaruksille ei synny kustannuksia, koska yhtymä muodostuu automaattisesti, kun kuolinpesä jaetaan ja sisaruksille tulee samansuuruiset määräosat metsätilasta. Halkomisesta puolestaan muodostuu kustannuksia, kun yhteinen alue halutaan jakaa sisarusten kesken. Halkomisesta muodostuvat kustannukset voivat nousta korkeallekin metsätilan arvoon nähden. Yhteismetsää perustettaessa tai jo olemassa olevaan yhteismetsään liittyminen on puolestaan sisaruksille maksutonta. Omistusvaihtoehdoista metsäyhtymän muodostaminen on siis edullisinta ja helpointa. Se ei vaadi kuolinpesän jakamisen jälkeen muita erityisiä toimenpiteitä eikä kustannuksia, koska yhtymä muodostetaan automaattisesti, kun metsätila siirtyy sisarusten yhteisomistukseen. Kiinteistön hallominen tulee puolestaan sisaruksille kalleimmaksi.

Metsävähennyksen ja menovarauksen osalta omistusmuodoissa ei ole suuria eroja. Menovarauksen osalta kaikilla omistusmuodoilla pystyy käyttämään menovarausta. Menovarauksen suuruus metsäyhtymällä ja yhteismetsällä on

esimerkkilaskuissa 720 euroa. Yksin metsää omistettaessa menovarauksen suuruus esimerkkilaskussa on 240 euroa. Metsänomistajien määrään suhteutettuna menovaraukset ovat siis samansuuruiset. Menovarauksen suuruus riippuu vain metsätalouden pääomatulojen määrästä, eikä omistusmuodolla ole vaikutusta sen määrään. Kaikissa omistusmuodoissa myös menovarauksen tuloutus on tehtävä neljän seuraavan vuoden aikana. Eroa ei siis menovarauksen osalta ole.

Metsäyhtymään ja yhteismetsään metsävähennyspohja siirtyy sellaisenaan kuolinpesältä, eli näissä omistusvaihtoehdoissa metsävähennyspohjaa on käytettävissä 27 000 euroa. Kun kiinteistö jaetaan halkomalla, siirtyy jokaiselle sisarukselle omistusosuuttaan vastaava metsävähennyspohjan määrä. Metsävähennyspohjaa jää jokaiselle sisarukselle halkomisen jälkeen kuitenkin melko vähän (9 000 euroa), joten sen käyttö kannattaa suunnitella huolellisesti, jotta kaikki metsävähennyspohja saadaan hyödynnettyä. Esimerkkilaskuissa metsäyhtymällä ja yhteismetsällä metsävähennystä on 7 200 euroa ja yksin metsää omistavalla 2 400 euroa. Vähennys on siis metsänomistajiin suhteutettuna samankoinen kaikissa omistusmuodoissa. Kaikilla omistusmuodoilla on siis samanlainen oikeus käyttää metsävähennystä hyödyksi verotuksessaan. Suuremman metsävähennyspohjan saa kuitenkin käyttöön, jos omistusmuodoista valitaan metsäyhtymä tai yhteismetsä. Menovaraus ja metsävähennys eivät siis tuo esimerkkilaskujen perusteella eroa omistusmuotoihin tai niiden kannattavuuteen.

Myös tappioiden vähentämistä ja alijäämähyvityksen käyttöä käsiteltiin omistusmuodoissa. Metsätilan halkomalla kukin sisarus omistaa metsää yksin ja toimii itsenäisenä metsätaloudenharjoittajana. Se tarkoittaa sitä, että myös metsätalouden verovuoden tappiolliset pääomatulot siirtyvät suoraan henkilökohtaiseen verotukseen vähennettäväksi joko alijäämähyvityksen kautta, tai seuraavina vuosina käytettäväksi pääomatulolajin tappioiksi, jos kaikkea ei voida vähentää alijäämähyvityksen kautta. Myös puolisolle tappion siirtäminen alijäämähyvityksenä on mahdollista tässä omistusmuodossa. Metsäyhtymä toimii metsätalouden tappioiden osalta melko samalla tavalla. Yhtymällä muodostunut tappio siis jaetaan sisarusten kesken, jolloin metsätalouden tappio vähennetään henkilökohtaisessa verotuksessa samalla tavalla joko alijäämähyvityksenä tai tappioiden seuraaville vuosille. Yhteismetsän mahdolliset tappiot eivät kuitenkaan siirry osakkaille, vaan

ne on vähennettävä yhteismetsän tuloista myöhemminä vuosina. Tappioiden ja alijäämähyvityksen osalta metsän yksin omistaminen tai metsäyhtymä ovat siis joustavampia vaihtoehtoja, koska metsätalouden tappiolliset tulokset voidaan hyödyntää jo samana vuonna. Nämä vaihtoehdot ovat myös joustavampia kuolinpesään verrattuna. Kuolinpesällä metsätalouden tappiolliset tulokset jäävät vähennettäväksi seuraavina vuosina, jos kuolinpesällä ei ole samana verovuonna muita tuloja, joista metsätalouden tappiollisen tuloksen voisi vähentää. On kuitenkin riski, että tappiot jäävät kokonaan vähentämättä, jos kuolinpesällä ei ole tuloja usein.

Vastuun osalta omistusvaihtoehdoissa on myös paljon eroja. Yksinäisenä metsänomistajana vastuu kaikesta metsätalouteen liittyvistä asioista on itsellä, mutta silloin on myös vapaus tehdä kaikki päätökset, koska muita metsällä ei ole muita omistajia, joiden mielipiteitä täytyisi kuunnella. Yhteismetsässä sisarusten tulee kokoontua säännöllisesti. Yhteismetsä vaatii muutenkin melko paljon työtä ja sitoutumista. Metsäyhtymässä vastuu jakautuu sisarusten kesken ja päätökset on tehtävä yhdessä. Metsäyhtymässä voidaan kuitenkin valtuuttaa joku sisaruksista hoitamaan metsätilan asiat, jolloin muilta ei vaadita niin paljoa vastuuta. Sisaruksilla on intoa harjoittaa metsätaloutta yhdessä, mutta ei liiallisella vastuulla. Siksi vastuun ja halukkuuden osalta metsäyhtymä olisi paras vaihtoehto, koska se tuo vapautta hoitaa metsätaloutta sisarusten omalla tavalla, mutta silti yhdessä.

Tapauksen piirteet huomioiden metsäyhtymä on kannattavin vaihtoehto metsänomistukseen. Kannattavin vaihtoehto selvitettiin tutkimustuloksia analysoimalla ja selvittämällä jokaisesta yksittäisestä tutkimuksessa käsitellystä metsäverotukseen liittyvästä seikasta se vaihtoehto, mikä on kyseisen seikan osalta kannattavin.

Perustamiskustannusten osalta metsäyhtymä on kannattavin omistusmuoto. Metsäyhtymän perustamiskustannukset ovat edulliset, koska tarvitaan vain kuolinpesän metsätilan osalta perinnönjako, jossa metsätilasta jaetaan määräosat jokaiselle sisarukselle. Perinnönajon jälkeen metsäyhtymä muodostuu automaattisesti. Muissa omistusmuodoissa kustannuksia syntyy, joten metsäyhtymä on perustamiskustannusten kannalta edullisin.

Menovarauksessa kannattavinta vaihtoehtoa ei selvinnyt, koska kaikissa omistusmuodoissa menovarauksen määrä on suhteessa samankokoinen esimerkkilaskussa. Metsäyhtymässä ja yhteismetsässä metsätila pysyy kokonaisena, jolloin tulot ovat todennäköisesti suuremmat, jolloin myös menovarausta voidaan tehdä enemmän. Jos tuloksia analysoidaan tältä kannalta, ovat metsäyhtymä ja yhteismetsä silloin parempia vaihtoehtoja kuin halkominen.

Myös metsävähennyksessä tilanne on samankaltainen kuin menovarauksessa. Metsävähennys on metsänomistajien määrään suhteutettuna samankokoinen esimerkkilaskuissa, mutta esimerkkilaskuja verratessa metsäyhtymällä ja yhteismetsällä on suurimmat metsävähennykset, jolloin ne ovat metsävähennyksen kannalta kannattavampia.

Alijäämähyvitysten ja tappioiden osalta metsäyhtymä ja metsän omistaminen yksin ovat kannattavimpia vaihtoehtoja, koska niissä metsätalouden tappiolliset tulokset saadaan vähennettyä jo samana vuonna metsänomistajien henkilökohtaisessa verotuksessa. Yhteismetsässä tappiolliset tulokset jäävät yhteismetsälle vähennettäväksi myöhemminä vuosina.

Kaikkien edellä mainittujen asioiden perusteella metsäyhtymä on siis kannattavin vaihtoehto. Metsäyhtymä oli jokaisessa analysoitavassa seikassa kannattavimpien omistusmuotojen joukossa, jos kannattavin omistusmuoto oli mahdollista selvittää. Menovarauksen ja metsäyhtymän osalta suuria eroja ei ollut, mutta muissa seikoissa metsäyhtymä oli selkeästi kannattavimpien omistusmuotojen joukossa.

Metsäyhtymä saa siis kaikki tässä tutkimuksessa käsitellyt verotukselliset hyödyt käyttöönsä. Kuolinpesään verrattuna metsäyhtymä tarjoaa paremmat hyödyt alijäämähyvityksen ja tappioiden osalta, koska kuolinpesällä ei ole tuloja yhtä usein, jolloin metsätalouden tappiot saattavat jäädä käyttämättä. Yhtymältä metsätalouden tappiolliset tulokset siirtyvät jo saman verovuoden aikana hyödynnettäväksi osakkaille, joilla on henkilökohtaisia tuloja joka vuosi. Yhtymänä metsätalouden harjoittamisessa on kokonaisuudessaan sopivasti vastuuta ja vapautta metsätilan kokoon ja mahdolliseen tuottoon nähden.

7 Yhteenveto

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mikä on kannattavin metsänomistusmuoto esimerkkitapaukselle, kun metsätila halutaan siirtää kuolinpesän omistuksesta osakkaille. Tästä muodostui opinnäytetyön päätutkimuskysymys: ”Mikä on kuolinpesän osakkaiden kannalta verotuksellisesti edullisin vaihtoehto toteuttaa metsätilan omistajanvaihdos?” Tutkimuksen tavoitteet saavutettiin ja päätutkimuskysymykseen löydettiin vastaus vertailemalla tutkimuksessa tehtyjen esimerkkilaskujen tuloksia ja muita omistusmuotoihin liittyviä yleisiä asioita toisiin omistusmuotoihin. Jokaisen yksittäisen tutkimuksessa käsitellyn metsäverotuksen seikan osalta valittiin kannattavin vaihtoehto, joista saatiin selvitettyä kokonaisuuden kannalta paras vaihtoehto. Kannattavimmaksi metsänomistusmuodoksi osoittautui metsäyhtymä, jossa kustannukset ovat matalat ja verotukselliset hyödyt hyvin käytettävissä.

Opinnäytetyössä tutkittiin eri omistusmuotoja ja niiden erityispiirteitä. Metsäyhtymä on yleinen omistusmuoto myös sen vuoksi, että kuolinpesää jaettaessa pesän osakkaista tulee automaattisesti yhtymä, kun he saavat kiinteistön yhteisomistukseen. Se on kustannusten osalta edullinen ja helppo ratkaisu. Yhteismetsäkin alkaa omistusmuotona yleistymään koko ajan. Suhteessa esimerkiksi metsäyhtymään yhteismetsiä on kuitenkin vielä vähän. Se vaatii omistusmuotona enemmän osakkailtaan, mutta hyvin hoidettuna ja tarpeeksi isoilla metsätiloilla se on omistajilleen kannattava etenkin verotuksen kannalta. Halkomisia tehdään myös jonkin verran. Se on kannattavaa esimerkiksi silloin, kun halutaan toimia itsenäisenä metsänomistajana tai yhteisomistuksessa ei päästä yhteisymmärryksen asioista.

Omistusmuotoihin syvennyttiin niin verotuksen, kulujen kuin yleistenkin asioiden kannalta, jotta omistusmuodoista saadaan mahdollisimman selkeä kuva. Siten omistusmuotojen vertailu on helpompaa ja esimerkkitapauksen kannalta kannattavin vaihtoehto on helpompi havaita.

Esimerkkitalauksen kannalta kannattavin omistusmuoto löydettiin tutkimuksessa. Tämän lisäksi tutkimuksessa käytiin läpi metsätilan omistajanvaihdoksiin ja omistusmuotoihin liittyvää teoriaa, jota on mahdollista hyödyntää myös muihin

metsätiloihin. Opinnäytetyöstä voi olla siis apua kenelle tahansa samassa tilanteessa olevalle, joka suunnittelee kuolinpesän metsätilan omistajanvaihdosta. Tutkimuksen avulla on mahdollista saada yleistä tietoa metsätilan siirtämisestä kuolinpesän omistuksesta pois sekä selvittää omaan tilanteeseen liittyvät kulut ja veroseuraamukset.

Opinnäytetyön alatutkimuskysymys oli seuraava: ”Mitkä ovat eri omistusmuotojen verohyödyt verrattuna kuolinpesällä olevaan omistukseen?” Alatutkimuskysymyksenkin löydettiin vastaus tutkimuksessa vertailemalla menovarauksen, metsävähennyksen sekä alijäämähyvityksen ja tappioiden käyttöä eri omistusmuodoissa. Lisäksi vertailtiin niiden eroa kuolinpesän omistukseen. Alatutkimuskysymyksen vastaamiseksi vertailtiin myös eri omistusmuotojen yleisiä veroprosentteja, joilla metsätalouden tuloa verotetaan. Yhteismetsä tarjoaa omistajilleen alemman verokannan kuin pääomatuloveroprosentti henkilökohtaisessa verotuksessa. Metsäyhtymässä ja halkomisen jälkeisessä metsänomistuksessa taas alijäämähyvitys ja tappiot ovat paremmin käytettävissä, sekä mahdollisesti myös siirrettävissä puolisolle alijäämähyvityksen kautta. Kaikissa omistusmuodoissa on siis hyötyjä verrattuna kuolinpesän metsänomistukseen. Kokonaisuudessaan verosuunnittelun keinot ovat hyvin käytettävissä kaikissa omistusmuodoissa.

Tutkimuksessa saatujen tulosten perusteella metsäyhtymä ja halkominen sopivat hyvin tässä opinnäytetyössä käsiteltyyn tapaukseen. Yhteismetsä vaatisi laajemman metsätilojen joukon sekä enemmän panostusta metsänomistajilta. Metsäyhtymän ja halkomisen osalta verotukselliset hyödyt eivät eroa paljoa toisistaan, mutta yhtymän osalta perustamiskustannukset ovat pienemmät. Se myös sopii paremmin esimerkkitapaukseen, koska sisarukset haluavat jatkaa metsänomistamista yhdessä.

Tutkimusta voitaisiin jatkaa perehtymällä kuolinpesän jakamiseen ja metsätilan omistajanvaihdokseen käytännössä. Tapauksesta voitaisiin tutkia kuolinpesän muun omaisuuden tai muiden perillisten vaikutus perinnönjakoon ja metsätilaan. Tutkittavana voisi olla myös se, miten kuolinpesä olisi kannattavinta jakaa. Tässä tutkimuksessa ei keskitytty kuolinpesän muuhun omaisuuteen tai muihin perillisiin, jotka saattavat vaikuttaa kuolinpesän jakamiseen käytännössä.

Jatkotutkimuksen voisi tehdä myös siitä, miten esimerkkitapauksen henkilöt ovat osanneet hyödyntää metsätalouteen liittyviä verosuunnittelun keinoja ja hyötyjä. Jatkotutkimus kannattaisi toteuttaa vasta useamman vuoden päästä metsän omistajanvaihdoksesta, jotta metsätaloudenharjoittamista olisi takana reilusti ja asiat olisivat tulleet tutuksi sisaruksille.

Tutkimuksen tulokset ovat tämän esimerkkitapauksen osalta luotettavia. Tutkimusta ei voida kuitenkaan suoraan verratta muihin tapauksiin, koska jokaisessa tapauksessa on erilaisia tekijöitä, jotka vaikuttavat lopputulokseen. Esimerkiksi metsätilan koko tai kuolinpesän osakkaiden määrä voivat vaikuttaa siihen, mikä omistusmuodoista on kannattava. Vaikka tämä opinnäytetyö ei suoraan toimi-kaan muihin tapauksiin, voi tutkimusta käyttää suuntaa antavana ohjeena samankaltaisille tapauksille.

Tämä opinnäytetyö tarjoaa hyvän teoriapohjan ja ymmärryksen metsätilojen eri omistusmuodoista sekä niiden verotuksellisista kuluista ja hyödyistä. Aiheesta kiinnostuneet tai opinnäytetyön esimerkkitapauksen kanssa samankaltaisessa tilanteessa olevat voivat perehtyä asiaan opinnäytetyön kautta ja käyttää sitä mahdollisesti ohjeena tulevaa metsätilan omistajanvaihdosta suunnitellessa. Esimerkkitapauksen kannalta seuraavana on vuorossa perinnönjaon ja omistajanvaihdoksen toteuttaminen, jotta metsätila saadaan sisarusten yhteisomistukseen.

Lähteet

Jauhiainen, H. 2020. Metsäverokirja 2020. Helsinki: Metsäkustannus Oy.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kiviniemi, M. & Havia, P. 2016. Sujuvasti seuraavalle – metsän omistajanvaihdos. Helsinki: Metsäkustannus Oy.

Knuutinen, R. 2020. Verosuunnittelun oikeudelliset ja yhteiskunnalliset rajat. Helsinki: Alma Talent Oy.

Koponen, J. 2019. Kuolinpesän osakkaan opas. Helsinki: Verotieto Oy.

Luke, Luonnonvarakeskus 2016. Metsätilakokonaisuudet omistusmuodoittain. https://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE__04%20Metsa__02%20Rakenne%20ja%20tuotanto__02%20Metsamaan%20omistus/01a_metsatilakokonaisuudet.px/?rxid=ad8b179c-66f6-4e77-a414-fdf0c7f67f31. Luettu 5.5.2020.

Maanmittauslaitos 2019. Kiinteistön jakaminen. <https://www.maanmittauslaitos.fi/huoneistot-ja-kiinteistot/maanmittauspalvelut/jakaminen>. Luettu 14.5.2020.

Metsäkeskus 2016a. Jakamattoman kuolinpesän omistusjärjestelyt. <https://www.metsakeskus.fi/jakamattoman-kuolinpesan-omistusjarjestelyt>. Luettu 17.5.2020.

Metsäkeskus 2016b. Yhteismetsät. <https://www.metsakeskus.fi/yhteismetsat>. Luettu 11.5.2020.

Metsäkeskus 2020. Metsää omistavat yksityishenkilöt. <https://www.metsakeskus.fi/metsaa-omistavat-yksityishenkilot>. Luettu 13.8.2020.

Metsänomistajat 2020. Metsätietoa. <https://www.mhy.fi/metsatietoa>. Luettu 13.8.2020.

PK, Perintökaari 40/1965.

Putkonen, S. 2019. Halkominen on nykyaikainen keino purkaa tilan yhteisomistus. Tietoa Maasta 1/2019. <https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/ajankohtaista/lehdet-ja-julkaisut/tietoa-maasta/halkominen-on-keino-purkaa-tilan-yhteisomistus>. Luettu 12.5.2020.

TVL, Tuloverolaki 1535/1992.

Verohallinto 2017. Kuolinpesän verotus. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/kuolinpesan_verotu/. Luettu 4.5.2020.

Verohallinto 2018a. Yhteismetsä. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/yhteismetsa/>. Luettu 9.5.2020.

Verohallinto 2018b. Metsätalouden tappiollinen tulos. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/menot/metsatalouden_tappiollinen_tulo/. Luettu 23.8.2020.

Verohallinto 2018c. Yrittäjävähenitys metsäverotuksessa. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/yritt%C3%A4j%C3%A4v%C3%A4hennys-mets%C3%A4taloudeissa/>. Luettu 23.8.2020.

Verohallinto 2019a. Metsävähenitys. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49167/mets%C3%A4v%C3%A4hennys/>. Luettu 18.5.2020.

Verohallinto 2019b. Metsäyhtymä. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsayhtyma/>. Luettu 7.5.2020.

Verohallinto 2019c. Perinnönjako. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perinn%C3%B6njako/>. Luettu 23.8.2020.

Verohallinto 2019d. Poistoina vähennettävät menot. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/menot/poistoina_vahennettavat_meno/. Luettu 23.8.2020.

Verohallinto 2020a. Metsätalouden veroilmoitus. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsatalouden-veroilmoitus/>. Luettu 5.5.2020.

Verohallinto 2020b. Perunkirjoitus. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perunkirjoitus_ja_perukirj/. Luettu 4.5.2020.

Verohallinto 2020c. Puun myyntitulot. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/puun_myynti/. Luettu 5.5.2020.

YML, Yhteismetsälaki 109/2003.